

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el.

Kéziratok nem adnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért mérték szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítottatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

N.-Mihály örömnépe.

Vay Ernő gróf halálával árván maradt kegyeletünk f. hó 21-én választott országos képviselőt Andrassy Géza gróf személyében. Ünnepe volt ez városunkban; a mély tisztelet, az igaz szeretet s a határtalan öröm spontán megnyilatkozása lépten-nyomon.

A Párnóról érkező nemes gróftól a város határánál az intelligens választók százas küldöttsége fogadta; itt Sulyovszky István rövid, de remek beszédet tartott, átadta a június 5-én tartott jelölő értekezlet jegyzőkönyvének egyik eredeti példányát az Andrassyak családi színeit viselő szép, értékes selyem-díszkötésben. Erre megindult a menet, miről a városban maradt több ezernyi várankozót három mozsárlövés értesítette: elül a nagy-mihályi biciklista-sportkedvelők serege, virággal s nemzeti szalagokkal gazdagon díszített biciklikkel; őket követte a nagy-mihályi lovas bandériom 80 lovon, később az abara-málczai lovas bandériom 120 taggal, nemzetiszínű szalagokkal ékesített magyar öltözködéssel, élén Szabó István festői díszmagyarban; most jött a gróf négyes fogata, rajta, Stépán Gábor jobbán, a képviselőjelölt; e fogatot százánál több, díszesnél-díszesebb magánfogatot követte.

A város nyugati bejáratánál fölállított hatalmas diadalkapu előtt Ihnatkó János gk. lelkes-plebános, szentszéki tanácsos, a következő beszéddel köszöntötte a jelöltet:

Kegyelmes Uram!

A magyar főnemesség avval érdemli meg tiszteletünket, hogy a néphez való ragaszkodásának mindig jelét adta, annak sorsát mindig szíven hordta; fényes példáját adta 1848-ban, midőn az elnyomott néposztályt önként szabadította fel; nem kellett azt a népnek vérrrel kiküzdenie, hazánkban erre szükség nem volt, mert főnemességünk, áthatva keresztény vallásunknak a szereteten alapuló tanaitól, önként szabadította fel őket s csak föntartották ama hitet, hogy a magyar nemzet sohasem fog eltűnni a világról s hogy a főnemési osztály érdemei hazánk jólétére nézve fölszámíthatatlanok s hogy a jelen és jövő nagy hálátlanságot követne el, ha ezt valaha elfelejteni csak meg is kísérelné.

Ez okból nagy pietással viseltetik nálunk minden intelligens ember a historikus nevek iránt s ez okból lelkesedünk mi is, kivált egy

TÁRCA.

Huszárok.*)

A magyar géniusznak, vagy mondjuk, a magyar teremtő erőnek kétségkívül egyik leg-szebb s minden bizonnyal leghíresebb alkotása a huszár. Mindabból, a mit ezer éven át termeltünk, valóban világhírűvé csak kettő lett: a halálosító tokaji bor és a huszár. A tokaji bort megpróbálták mindenféle természetien és hamisítani, huszára pedig ma már minden modern hadseregnek van. És a francia hadseregnek épp úgy szemefénye, büszkesége, ragyogása a huszár, a magyar sujtással kiteremtett atillás huszár, mint a japáninak. Sőt a huszárral a magyar sujtás átlépte immár az óceánt is s a föld legújabb hadseregében az északamerikaiában is ott ragyog a huszár, még pedig Franciaországban, Japánban, Amerikában mindenütt ezen a magyar néven: huszár. Más neve nines is sehol, mint ez a magyar szó.

Mi adtuk tehát az emberiségnek a huszárt: a bátor és tüzes, vakmerő és elszánt, mindenképp fölötte ragyogó és szemrevaló, kedves és vidám lovast. Hogyne volnánk tehát büszkék a mi vérünk szép szülöttére, a mi hírességünkre, a huszárra. Tessék csak megnézni a huszártisz-

* T. barátunk és földünk, a jeles tárcairó, engedelmével a „Budapesti Hirlap” tárcájából vettük át. Szerk.

név iránt, mely hazánk egén mint egy fényes csillag tünt fel, s melynek sugarai dícsősége fénykörében ragyogták át édes hazánk messze látókörét.

Nagyméltóságodnak e fényes neve mellett van olyan szíve is, melyből a haza s az emberiség szeretetének lángja tiszta lobogással tör ki, rokonérzelmekre ragad minden magyar kebelt; ragaszkodunk határtalan tisztelettel Nagyméltóságod személyéhez, mint oly férfúhoz, ki egészen hazájának és az emberiségnek boldogítására él, ki nevével, szívével s fényes tehetségével tudni fogja polgártársainak jólétét előmozdítani: határtalan nagy tehát a mi örömmünk, midőn Nagyméltóságodat mint képviselőjelöltünket üdvözölni alkalmunk van: *Isten hozta!*

A gróf szíves köszönő szavai után a biciklisták vezetése mellett megindult a végtelen kocsisor, az 1000-nyi iskolások, fehérbe öltözött s nemzeti szalaggal díszített öltözködéssel hajadonok, a vidékiekkel több ezerre szaporodott lelkes közönség folyton meg-megújuló éljenzése, a gróf arcképével ellátott kendők lobogtatása mellett, a nagy pompával s fényesen díszített, föllobogóztott városka falai közé, hol is a gróftól szállására, ft. és nsgs. Szent-Léleky Géza c. kanonok rk. plebános házához kísérték.

Nem hagyhatom említetlenül az itt látott megható jelenetet. Tudva, hogy Szent-Léleky évekkal ezelőtt Párnón plebános s „Manó gróf”-nak, a „Géza-gróf” boldogult édes atyjának kedvelt embere volt és Szent-Léleky kanonok keresztelte meg „Géza gróf”-ot, később a vallás tanaiban is ő volt oktatója: a ma erőfelen agasztán kanonok-plebános könyvekig meghatottan fogadta magas vendégét. A kanonok könnyei Andrassy Géza gróf szívéből kicsalták az igaz gyöngyöket, melyek szemében ragyogtak. A multak emlékei s a viszontlátás öröme között egymást átölelve maradtak hosszasan.

A választás.

D. e. pont 8 órakor nyitotta meg Polányi Géza a választás elnöke, a választás eljárását s bejelentette, hogy hozzá június 20-iki kelettel s ugyanazon napon 24 választópolgár nevével aláírt ajánlás nyújtott be, melyen Andrassy Géza gróftól ajánlják jelöltül; félórán tartott várankozás után, letelén a törvényben előírt idő s más ajánlás be nem adatván, elnök a választás aktusát

tikart: a magyar nemességnek valóban a virágát találjuk ott. Majd minden előkelő magyar családnak van egy-egy tagja a huszárságnál. Szinte arról lehet megismerni, vajjon birja-e még magát egy-egy nemesi familia, hogy a családi ünnepek alkalmával ül-e a nagy asztalnál aranysujtásos huszártiszt? Eljegyzési kártyáról, sőt még a gyászjelentésről is minden címet el lehet hagyni, csak egyet nem: a cs. és k. vagy m. kir. huszárhadnagy titulust nem. Mert ez dísz ad a familiának, különösen az asszonyszem előtt.

Alig akad serdülő kis leány, a ki az intézet valamelyik homályos szobáscskájában titkon, lopakodva ne gondoljon az unokatestvérre, a ki huszár s ha van költemény, a mely az ifjú lányok hevülő agyában ott ég, úgy ez a költemény az, a melyik így kezdődik:

Huszárok, huszárok,
Nyalka szép vitézek;
A lellem is örül,
Ha reátok nézek . . .

Ha a fiu, az öccs, vagy az unokatestvér huszár: akkor azért minden áldozatra készek vagyunk. Nines oly pazarlás és nines a gyermekek közt annyi különbségtétel, a melytől a huszárfiú javára visszariadnánk; mert a huszár ékszer a familián, a melylyel csillogni lehet. A huszár: a hadsereg első gavallérja, megkülönböztetett, dédelgetett katoná mindenképpen. És miért ne különböztetnők meg? A magyar huszár, így mondjuk, a világ első katonája. Mindenki ismeri a képtelen fölkiáltást nagy Napoleon ajakáról:

befejezte s a választók ezreinek harsány éljenzése között publikálta, hogy:

Andrassy Géza gróf közakarattal a n.-mihályi választó-kerület országos képviselőjévé megválasztatott!

Most már országos képviselőnként Lónyay Gábor gróf, Vladár Emil, Z. Moskovits Géza, Ganzsagh Miklós, Mauks Árpád és Sulyovszky István választókból álló küldöttség járt. Új honatyánkat, ki csakhamar a választás helyére érkezett, percekig tartott, frenetikus éljenzés, az örömmek lázas erővel történt megnyilatkozása köszöntötte s percekig kellett várni, míg megkezdhetette Polányi Géza vál. elnök a képviselőhöz intézett eme remek beszédét:

Nagyméltóságú gróf, Kegyelmes ur!

Mélyen tisztelt Képviselőnk!

A férfú jellemének, munkásságának leg-főbb jutalma a lélekben s a léleknek abban a tudatában van, hogy léte jogosult, mert eleget tett és eleget tesz azoknak a kötelemeknek, a melyeket társadalmi hivatása ró reá; eleget tesz azoknak a kötelemeknek, melyeket istenének, hazájának, családjának és a társadalomnak fogadott.

Még boldogítóbb e tudat, ha a férfú látja, érzi azt, hogy eredményeket ért el s a kör, melyben hivatásához képest úgyszeretettel működik és a társadalom elismeri, öszintén méltányolja törekvéseit s hálával van fádadozása, áldozatkészsége eredményeiert.

E választókerület választó közpolgárai fölött túlmagasan áll az a szféra, melyben Nagyméltóságod él és működik; de tudjuk azt, hogy alig lépett át Nagyméltóságod a férfúkor küszöbén, őseitől örökölt hazafias és humánus lelkülete már is hatalmasan megnyilatkozott abban a publicisztikai működésben és avval a mély gondolkodással és emberszeretettel megirt önálló műben, melynek alapeszméit s adatait tengerentúli utazásai közben, az amerikai szabad államok belkormányzata s közigazgatásának mikéntjében, éles megfigyeléssel gyűjtötte össze, s ezeket az egykori hazai intézmények s az európai államok intézményeinek tanulmányozásából merített anyaggal kiegészítve az „*Otthont mentesítő törvények*” című műben közzétette.

Mindenkí ismeri itten e nagy mű hatalmas és nemes intencióját, mely abból állott,

— Hatszáz magyar huszárt nekem s meghódítom a világot:

Es ha olyan becses, olyan drága nekünk a magyar huszár: vajjon aggódás nélkül nézhetjük-e a mai huszáreléte?

Nem időszerűtlen ez a szemlélődés. A huszáreléte fényes élet. Olyan, mintha minden tiszt születési és virilis jogon tagja lehetne a főrendiháznak. Mutassanak egy olyan huszártisztikart, a melyben csak kettő akadna, a ki megél a tisztifizetéséből. Mutassanak nemesi családot, a mely többé-kevésbé meg ne érezte volna a huszárfiúnak szinte köteles költekezését. Az az általános fölfogás, hogy a ki huszár, az mindenképp fölötte snájdig ur, a ki nem garaszkodhatik, mint a tintás ujjak. A ki huszár: az rendel, parancsol, nem alkuszik s urasan fizet vagy váltózik. A ki huszár, az hülye filiszterként nem csörgetheti otthon a körmét; a társadalom megköveteli, hogy jégen, parketten, színházban, koresmában elüljárjon és vidám legyen. Egy ezerkétszáz forintos filiszter huszonöt forintos ruhában jár, de egy ezerkétszáz forintos huszár, ha kiöltözködik, kétszázötven forint ára ruha csillog rajta.

Már úgy nevelik a huszárt, hogy gavallér-rabbnak érezze magát minden más halandónál. A társadalom is úgy kívánja. És kiáltó különbségeket tesz. Itt egy példa.

Herkulesfürdön egy huszárgenerális két szép leányával sétáltam. Egy tennisz-dresszbe öltözött fiatal ur emelte meg előttük a kalapját.

— Te, Vica, mondja az egyik lány, — én ezt az urat ismerem, de nem tudom, ki lehet.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Pettinét nagyobb, avagy diszbutékkal vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

N.-Mihály örömnépe.

Vay Ernő gróf halálával árván maradt kerületünk f. hó 21-én választott országos új képviselőt *Andrássy Géza* gróf személyében. Ünnepe volt ez városunkban; a mély tisztelet, az igaz szeretet s a határtalan öröm spontán megnyilatkozása lépten-nyomon.

A Parnóól érkező nemes grótot a város határánál az intelligens választók százai küldöttsége fogadta; itt *Sulyovszky István* rövid, de remek beszédet tartott, átadta a június 5-én tartott jelölő értekezlet jegyzőkönyvének egyik eredeti példányát az *Andrássyak* családi színeit viselő szép, értékes selyem-diszkrétben. Erre megindult a menet, miről a városban maradt több ezernyi várakozót három mozsárlövés értesítette; elül a nagy-mihályi biciklista-sportkedvelők serege, virággal s nemzeti szalagokkal gazdagon díszített biciklik; őket követte a nagy-mihályi lovas bandériom 80 lovon, később az abara-málczai lovas bandériom 120 taggal, nemzetiszínű szalagokkal ékesített magyar öltözékkel, élén *Szabó István* festői díszmagyarban; most jött a gróf négyes fogata, rajta, *Stépan Gábor* jobbán, a képviselőjelölt; e fogatot százánál több, díszesnél-díszesebb magánfogat követte.

A város nyugati bejáratánál fölláított hatalmas diadalkapu előtt *Ihntkó János* gk. lelkes-plebános, szentszéki tanácsos, a következő beszéddel köszöntötte a jelöltet:

Kegyelmes Uram!

A magyar főnemesség avval érdemi megismerésünket, hogy a néphez való ragaszkodásának mindig jelét adta, annak sorsát mindig szívén hordta; fényes példáját adta 1848-ban, midőn az elnyomott néposztályt önként szabadította fel; nem kellett azt a népnek vérell kiküzdenie, hazánkban erre szükség nem volt, mert főnemességünk, áthatva keresztény vallásunknak a szereteten alapuló tanaitól, önként szabadította fel őket s csak föntartották ama hitet, hogy a magyar nemzet sohasem fog eltűnni a világról s hogy a főnemeli osztály érdemei hazánk jólétére nézve fölszámíthatatlanok s hogy a jelen és jövő nagy halátlanságot követne el, ha ezt valaha elfelejteni csak meg is kísérlené.

Ez okból nagy pietással viseltetik nálunk minden intelligens ember a historikus nevek iránt s ez okból lelkesedünk mi is, kivált egy

TÁRCA.

Huszárok.*)

A magyar géniusznak, vagy mondjuk, a magyar teremtő erőnek kétségkívül egyik leghíresebb s minden bizonnyal leghíresebb alkotása a *huszár*. Mindaból, a mit ezer éven át termeltünk, valóban világhírűvé csak kettő lett: a halálélesztő *tokaji bor* és a *huszár*. A tokaji bort megpróbálták mindenféle természetien és hamisítani, huszárra pedig ma már minden modern hadseregnek van. És a francia hadseregnek épp úgy szemfényé, büszkesége, ragyogása a huszár, a magyar sujtással kiteremtett atillás huszár, mint a japáninak. Sőt a huszárral a magyar sujtás átlépte immár az óceánt is s a föld legújabb hadseregében az északamerikaiiban is ott ragyog a huszár, még pedig Franciaországban, Japánban, Amerikában mindenütt ezen a magyar néven: huszár. Más neve nincs is sehol, mint ez a magyar szó.

Mi adtuk tehát az emberiségnek a huszárt: a bátor és tüzes, vakmerő és elszánt, mindenek fölött pedig ragyogó és szemrevaló, kedves és vidám lovast. Hogyne volnánk tehát büszkék a mi vérünk szép szülöttére, a mi hírességünkre, a huszárra. Tessék csak megnézni a huszártisz-

* T. barátunk és földünk, a jeles tárcáiról, engedelmevel a „Budapesti Hírlap” tárcájából vettük át. Szerk.

név iránt, mely hazánk egén mint egy fényes csillag tünt fel, s melynek sugarai dicsősége fénykörében ragyogták át édes hazánk messze látókörét.

Nagyméltóságodnak e fényes neve mellett van olyan szíve is, melyből a haza s az emberiség szeretetének lángja tiszta lobogással tör ki, rokonérzelmeire ragad minden magyar kebelt; ragaszkodunk határtalan tisztelettel Nagyméltóságod személyéhez, mint oly férfiuhoz, ki egészen hazájának és az emberiségnek boldogítására él, ki nevével, szívével s fényes tehetségével tudni fogja polgártársainak jólétét előmozdítani: határtalan nagy tehát a mi örömünk, midőn Nagyméltóságodat mint képviselőjelöltünkét üdvözölni alkalmunk van: *Is-ten hozta!*

A gróf szíves köszönő szavai után a biciklisták vezetése mellett megindult a végtelen kocsisor, az 1000-nyi iskolások, fehérbe öltözött s nemzeti szalaggal díszített öltözékű hajadonok, a vidékiekkel több ezerre szaporodott lelkes közönség folyton meg-megújuló éljenzése, a gróf arcképével ellátott kendők lobogtatása mellett, a nagy pompával s fényesen díszített, föllobogóztó városka falai közé, hol is a grótot szállására, ft. és nsgs. *Szent-Léleky Géza* c. kanonok rk. plebános házához kísérték.

Nem hagyhatom említetlenül az itt látott megható jelenetet. Tudva, hogy *Szent-Léleky* évekkal ezelőtt Parnón plebános s „Manó gróf”-nak, a „Géza-gróf” boldogult édes atyjának kedvelt embere volt és *Szent-Léleky* kanonok keresztelte meg „Géza gróf”-ot, később a vallás tanaiban is ő volt oktatója: a ma erőteljes agastyán kanonok-plebános könyekig meghatót fogadta magas vendégét. A kanonok könnyei *Andrássy Géza* gróf szívéből kicsalták az igaz gyöngyöket, melyek szemében ragyogtak. A multak emlékei s a viszontlátás öröme között egymást átölelve maradtak hosszasan.

A választás.

D. e. pont 8 órakor nyitotta meg *Polányi Géza* a választás elnöke, a választás eljárását s bejelentette, hogy hozzá június 20-iki kelettel s ugyanazon napon 24 választópolgár nevével aláírt ajánlás nyújtott be, melyen *Andrássy Géza* grótot ajánlják jelöltül; fölörrág tartott várakozás után, letelvén a törvényben előírt idő s más ajánlás be nem adatván, elnök a választás aktusát

tikart: a magyar nemességnek valóban a virágát találjuk ott. Majd minden előkelő magyar családnak van egy-egy tagja a huszárságnál. Szinte arról lehet megismerni, vajjon birja-e még magát egy-egy nemesi familia, hogy a családi ünnepek alkalmával ül-e a nagy asztalnál aranysujtásos huszártisz? Eljegyzési kártyáról, sőt még a gyászjelentésről is minden címet el lehet hagyni, csak egyet nem: a es. és k. vagy m. kir. huszárhadnagy titlust nem. Mert ez dísz ad a familiának, különösen az asszonyszem előtt.

Alig akad serdülő kis leány, a ki az intézet valamelyik homályos szobácskájában titkon, lopakodva ne gondoljon az unokatestvérre, a ki huszár s ha van költemény, a mely az ifjú lányok hevülő agyában ott ég, ugy ez a költemény az, a melyik így kezdődik:

Huszárok, huszárok,
Nyalka szép vitézek;
A lellem is örül,
Ha reátok nézek . . .

Ha a fiu, az öcs, vagy az unokatestvér huszár: akkor azért minden áldozatra készek vagyunk. Nincs oly pazarlás és nincs a gyermekek közt annyi különbségtétel, a melytől a huszárfiu javára visszariadnánk; mert a huszár ékszer a familián, a melylyel csillogni lehet. A huszár: a hadsereg első gavallérja, megkülönböztetett, dédelgetett katoná mindenképpen. És miért ne különböztetnők meg? A magyar huszár, így mondjuk, a világ első katonája. Mindenki ismeri a képtelen fölkiáltást nagy Napoleon ajakáról:

befejezte s a választók ezreinek harsány éljenzése között publikálta, hogy:

Andrássy Géza gróf közakarattal a n.-mihályi választókerület országos képviselőjévé megválasztatott!

Most már országos képviselőnként *Lónyay Gábor* gróf, *Vladár Emil*, *Z. Moskovits Géza*, *Ganzaugh Miklós*, *Mauks Arpad* és *Sulyovszky István* választókból álló küldöttség járt. Uj honatyánkat, ki csakhamar a választás helyére érkezett, percekig tartott, frenetikus éljenzés, az örömmel lázas erővel történt megnyilatkozása köszöntötte s percekig kellett várni, míg megkezdhette *Polányi Géza* vál. elnök a képviselőhöz intézett eme remek beszédét:

*Nagyméltóságú gróf, Kegyelmes ur!
Mélyen tisztelt Képviselőnk!*

A férfi jellemének, munkásságának legfőbb jutalma a lélekben s a léleknek abban a tudatában van, hogy léte jogosult, mert eleget tett és eleget tesz azoknak a kötelemeknek, a melyeket társadalmi hivatása ró reá; eleget tesz azoknak a kötelemeknek, melyeket istenének, hazájának, családjának és a társadalomnak fogadott.

Még boldogítóbb e tudat, ha a férfi látja, érzi azt, hogy eredményeket ért el s a kör, melyben hivatásához képest ügyszeretettel működik és a társadalom elismeri, őszintén méltányolja törekvéseit s hálával van fázadozása, áldozatkészsége eredményeiért.

E választókerület választó közpolgárai fölött tulmagasan áll az a szféra, melyben Nagyméltóságod él és működik; de tudjuk azt, hogy alig lépett át Nagyméltóságod a férfikor küszöbén, őseitől örökölt hazafias és humánus lelkülete már is hatalmasan megnyilatkozott abban a publicisztikai működésben és avval a mély gondolkodással és emberszeretettel megirt önálló műben, melynek alapeszméit s adatait tengerentuli utazásai közben, az amerikai szabad államok belkormányzata s közigazgatásának mikéntjében, éles megfigyeléssel gyűjtötte össze, s ezeket az egykori hazai intézmények s az európai államok intézményeinek tanulmányozásából merített anyaggal kiegészítve az „*Ottont mentesítő törvények*” című műben közzétette.

Mindenki ismeri itten e nagy mű hatalmas és nemes intencióját, mely abból állott,

— Hatszáz magyar huszárt nekem s meghódítom a világot:

Es ha olyan becses, olyan drága nekünk a magyar huszár: vajjon aggodás nélkül nézhetjük-e a mai huszáreletet?

Nem időszertűlen ez a szemlélődés. A huszárelet fényes élet. Olyan, mintha minden tiszt születési és virilis jogon tagja lehetne a főrendiháznak. Mutassanak egy olyan huszártiszikart, a melyben csak kettő akadna, a ki megél a tisztifetéséből. Mutassanak nemesi családot, a mely többé-kevésbé meg ne érezte volna a huszárfiúnak szinte köteles költekezését. Az az általános fölfogás, hogy a ki huszár, az mindenké föltt snájdig ur, a ki nem garaszkodhatik, mint a tintás ujjak. A ki huszár: az rendel, parancsol, nem alkuszik s urasan fizet vagy váltózik. A ki huszár, az hülye filiszterként nem csörgetheti otthon a körmét; a társadalom megköveteli, hogy jégen, parketten, színházban, korembán elüljárjon és vidám legyen. Egy ezerkétszáz forintos filiszter huszonöt forintos ruhában jár, de egy ezerkétszáz forintos huszár, ha kiöltözködik, kétszázötven forint ára ruha csillog rajta.

Már ugy *nevelik* a huszárt, hogy gavallérabbnak érezze magát minden más halandónál. A társadalom is ugy kívánja. Es kiáltó különbségeket tesz. Itt egy példa.

Herkulesfürdőn egy huszárgenerális két szép leányával sétáltam. Egy tennisz-dresszbe öltözött fiatal ur emelte meg előttük a kalapját.

— Te, Vica, mondja az egyik lány, — én ezt az urat ismerem, de nem tudom, ki lehet.

hogy a hazafiak s az akkori államkormány figyelmét fölébressze egy, törvényhozási nagy botlás folytán szabaddá tett uszora és pusztító koresmai hitel által a törvényhozási gyámkodásra szorult volt urbéres, gazda- és kisbirtokos osztály vagyonában, sőt exisztenciájában történt rombolásra; föl hívja az államkormány figyelmét arra, hogy a kisebb földmivelő-osztály pusztulásával a kivándorlás, a pauperizmus és a szocializmus szörnyei elkerülhetetlenül tért hódítanak e hazában s éppen ezért egyik legfőbb feladata a törvényhozásnak az, hogy a kisbirtok szétforgácsolásának és elharagosolásának gát vétesse s a kisbirtokosnak otthona biztosítsa, úgy a mint az 1876. évi 31. t.-c. biztosította az állami s törvényhatósági tisztviselőket, tehát értelmes emberek, fizetéseinek egy bizonyos minimumon felül elidegeníthetetlen voltát.

Nagyban és egészben e nemes intencióju mű célját el nem érte máig sem; de annyit igen, hogy az uszoráról és káros ügyletekről s a koresmai hitel korlátozásáról szóló törvények megalkottattak; az igaz hazafiak nagy fálksza reményli s óhajtja azt, hogy Nagyméltóságod említett művében letett nemes eszmék és igék előbb-utóbb testté váljanak s akkor Nagyméltóságodat, mint ezekért az eszmékért küzdő valódi népképviselőt, az igaz hazafiak nagy serege fogja nyomban követni.

De Nagyméltóságod nyilvános életéből tudjuk azt is, hogy nemcsak zászlóvivője e művébe fektetett eszméknek, de azokat saját körében megvalósítani igyekszik is; tudjuk, hogy hatalmas mezőgazdasági, bányászati, erdészeti s kohászati művekkel felszerelt uradalmaiban az alkalmazott családfelek száza s ezrei megelégedésben élve, boldog szívvel teljesítik kötelességeiket; s mindama törvényhatóság területein, a hol megannyi otthonában él s a polgárok egyedül csak a magokénak óhajtják tudni s vallani Nagyméltóságodat.

A hazafias s jótékony célok előmozdítása Nagyméltóságodnak mindenkor kiváló gondoskodását képezik. — Hiszen e választókerület központja, Nagy-Mihály, maga is tapasztalta Nagyméltóságodnak áldozatkészességét. Mi sohasem fogjuk feledni, hogy midőn e városka egykori földesura az igazi magyar ember, néh. Sztáray Antal gróf, a kinek emlékét mi kegyelettel őrizzük s a kinek emléket gyermekeink vérebe átültetjük, az itten tervezett kórház alapját gyűjtögetve Nagyméltóságodhoz fordult: Nagyméltóságod pillanatnyi gondolkodás nélkül felajánlotta e célra ezreit s ezzel tényezőjévé vált a most már az osztrák-magyar birodalom Vörös-kereszt-egyesülete céljaira is berendezett intézet létesültének, a hol háboru esetén 50 sebesült katonára s béke idején évenként 450—500 szenvedő évi átlagban 10,000—12,000 napon át nyerhet s nyer gondos ápolást.

Ismerjük mi jól Nagyméltóságodnak a vármegyében s egyben Gömör-vármegyében kifejtett közgazdasági tevékenységét.

Tudjuk azt, hogy Nagyméltóságod minden állami és társadalmi intézménynek, mely a haza boldogságára, fényére és dicsőségére létesül, áldozatkész előharcosa.

Tudjuk mi, hogy általános tevékenységében Nagyméltóságod a tisztán látó gyakorlatiasság, lankadatlan munkásság s hazafiai meggyőződésének végrehajtásában hajthatat-

lan erélyvel fáradozott nagyérdemű, dicső s követendő példával eljárta édes atyjának nyomdokaiba lépett.

Tudjuk, hogy szeretett hazánk s kormányának jelenében korszakot alkotó mostani nagy változásnak csakis azzal a jellemző, hajthatatlan erélyvel sikerülhetett kiküzdésében Nagyméltóságod a most itt velünk ünneplő rokonai, barátai s képviselőtársakkal kiváló tényező; büszkének, boldognak vallja magát e választókerület minden polgára, hogy éppen e vágyva várt, új s áldásos korszaknak hazánk boldogságára a remény fénysugarait árasztó hajnalán Nagyméltóságodnak a népképviselői mandátumban az elismerés, a bizalom s a jól megérdemelt hála babérját nyújthatja át, mert reményli s tudja, hogy most majd a testvér-állammal fenforgott nehéz kérdések elintézése után, az annyi ideig mostoha kezelésre, sőt mellőzésre kárhozott hazai belügyek alapos és gyors elintézésében a valódi önzetlen hazafiak sorában Nagyméltóságod a mi boldogításunkra is küzdeni fog s ama nagy mű kiépítésében, melyet, fájdalom, ma már csak a magyar nemzet szívében, ebben a szerény panteonban, de ott örökre élő két vezérember: Deák Ferenc „a haza bölese” és Andrássy Gyula gróf a „gondviselőszerű férfi” létesített, a maga tartósságában s szeplőtlenességében leendő fentartásában Nagyméltóságod is részt veend s akkor a jóratemett magyar nemzettel boldog lesz annak hódolattal szeretett atyja: a király. (Viharos éljenzés!)

Fogadjja Nagyméltóságod szívesen a nimihályi választókerület egyhangú lelkesedésével átnyújtott megbízó-levelét.

Eljen soká!

A sűrű éljenzéssel és helyesléssel fogadott beszéd végeztével Andrássy Géza gróf megköszönte a nem várt ovációt, ekképen szólva:

Tisztelt uraim, választó polgártársak!

Azért a megtisztelő bizalmukért, hogy a megüresedett nagy-nimihályi választókerület országos képviselőjeül megválasztani méltóztatnak, fogadják hálás köszönetemet és ígérem, hogy ezt a nekem előlegezett bizalmukat igyekezni fogok tölem telhetően kiérdemelni.

Most pedig legyen szabad uraim pártállásomat kifejtve nyíltan kinyilatkoztatom, hogy feltétlen híve vagyok a 67-es kiegyezésnek és a szabadelvű iránynak és a pártalakulások folytán megalakult jelenlegi kormányt minden erőmből támogatni fogom; támogatom pedig azért, mert ennek az iránynak legerősebb támaszát látom benne; különösen támogatom azért is, mert képes volt az országban dúló pártszenevedélyeket békés mederbe terelni és az oly soká húzódo gazdasági kiegyezést, a pártokkal kötött paktum szerinti betartásával, az összmonárkia nagyhatalmi állásának figyelembe vételével megkötni.

De támogatom a jelenlegi kormányt, különösen Széll Kálmán miniszterelnököt, mert körültekintő államférfiúi bölcseséggel sikerült a pártok tömörítésével, az ország fentemlített vitális anyagi érdekei mellett vezetett nagy harcában az egész ország osztatlan közvéleményére támaszkodhatnia; az általa ekként inaugurált politikával sikerült az országban oly tekintélyt szerezni, a mely mig egyrészt

lehetővé teszi, a monárkia keretén belül anyagi érdekeinek fejlesztését, másrészt pedig a monárkia jövője tekintetében oly annyira szükséges nagyhatalmi állásának alapját biztosítja.

De támogatom a jelenlegi kormányt elnökét, Széll Kálmánt, mert az ő vezetése alatt megalakult párttal sikerülni fog Magyarország érdekeit felöllelő üdvös és hasznos törvényeket alkotni.

Első sorban szükséges korunk igényeinek, gazdasági és kulturális életünk nagy, mértékű fejlődésének megfelelő jó közgazdaság teremtése. E kérdés részletezésével nem kívánom becses figyelmüket fásasztani, csak azt a vezérelvet emelem ki, hogy mig egyrészt az állami érdekek biztosítása tekintetéből a szervezet államosítását tartom szükségesnek, addig másrészt az önkormányzati életet, egy a politikai nevelés szempontjából, mint a gyakorlati érdekek biztosítása tekintetéből, fentartandónak vélem.

Fontos ezenkívül az ország gazdasági érdekei fejlesztésének a kérdése.

A lefolyt büdzset-tárgyalások alkalmával a reszort-miniszterek ez irányban tett felhatalmas bizonyára figyelemmel kísérték és e helyütt azokat ismételnél fölösleges volna; részemről ezekhez örömmel csatlakozom; különösen egészségesnek tartom a szövetkezetek alakításának előmozdítását.

Fontosnak egy helyes tariffa-politikát, amely a termelőt a fogyasztóval minél könnyebb és közvetlenebb összeköttetésbe hozza. Szem elől nem szabad téveszteni azt és különös súlyt fektetek arra, hogy a mezőgazdaság és ipar egymással karöltve járjanak és hibásnak tartom azt az irányt, a mely egyik előnyét a másik hátrányára akarná megvalósítani, mert meggyőződésem, hogy ami az egyikre hasznos, az a másiknak is hasznos és megfordítva.

Most pedig legyen szabad e rövid beszédem végeztével, miután én is e vidékre való vagyok és érdekeim e választókerület érdekeivel azonosak, e tisztelt választókerület polgárait arra kérem, hogy ne tekintsenek idegennek, de ha e vidék érdeke kívánja, forduljanak bizalommal hozzám és legyenek meggyőződve, hogy ha a vidék érdekeinek előmozdításában segítségükre lehetek, mindig örömmel fogok szolgálni — és midőn megválasztásomért hálás köszönetemet nyilvánítom, arra kérem a választó polgárokat, hogy a bennem helyezett bizalom őszinte legyen és adják hozzá tartós szeretetüket.

Isten éltesse Önöket!

A képviselőnek imént elhangzott programbeszédét a hallgatóság többször meg-megújuló tetszésnyilvánítása s helyeslése kísérte. Kellemes benyomást ért el a gróf őszinte s hazafiságtól duzzadó nyilatkozataival, melyek egyuttal bizonyítékai nemes, fennkölt gondolkodásának.

A disz-zászló átnyújtása.

Nagy-Mihály város minden szépért és nemesért lelkesülő hölgyei a határtalan örömben osztályosok óhajtottak lenni, már a jelölés alkalmával elhatározták, hogy a képviselőt disz-zászlóval lepik meg, ezt neki mély tiszteletük zálogául a választás napján át is nyújták. Az ige testté lön. A nemzetiszínű, nehéz selyemből készült diszlobogó egyik oldalán valódi arany himzéssel: „Andrássy Géza gróf országos képviselő”

a hétezer forintos élet után egy csapásra ezerkétszáz forintos életet folytatni? Es lehet-e a kikövetelten elegáns és duhaj étellel szakítani, ha a posztózsínor helyett aranyzsínór kerül a dolmányra? Nem.

Ismertem egyszerű, jámbor, szorgalmas, a pénzzel nagyon óvatosan bánó diákpajtásokat, a kiket a huszárélet egészen átforgált.

Elmondok egy esetet. Balaton-Hévízre mentem; fürdőzni. Estére érvén Keszthelyre az Amazon-szálló kertjébe mentem vacsorázni. A kert tele volt. Fehér nyári ruhák és virágos kalapok tarkállottak sűrűn egymás mellett. A mint helyet keresek: valaki meg fog és harsány hangon hurrátt kiált. Egykori jogászeimbóram volt, a ki önkéntesből lett tetteges állományu huszárfőhadnagy, a kivel együtt lakoztunk jogászkorunkban, huszonnégy forintos hónapos szobában, tizenötödiktől virslit vacsoráztunk s huszonöt krajcáros olvasóköri jeggyel a harmadik emelet negyedik sorából együtt bomlottunk Jászai Mariért. Ez a barátom cipelt egyenesen a tisztisztalhoz:

— No fiuk, itt van egy cibil barátom. Ez reggel is megkülönbözteti a Mummot a Pome-rytől.

Ez a bemutatás hatott! Rögtön jó cimborák lettünk. A barátom öntötte a pezsgőt s lekenvedezt szólt:

— Jaj, hogy már láthatlak. Mi az Isten csudáját csinálják a kedvedért?

Folytatás az I. mellékleten.

— Bizonyosan bakatizt, válaszolta a másik lány, a tisztisztésten táncolhattál vele padrakatyit.

— Hogyan gondolja? kérdeztem.

— Hát úgy, látja, hogy a bakatiztkeket ismerjük a táncos lábukról, magukat civileket a vezetéknevükről, a huszártiszteket azonban a keresztnévükről.

Ki ne tenné meg ebből a további megkülönböztetést: a bakatizt táncol (báli éj: öt forint) a civil ur virágot vesz (hét forint) a huszártiszte éjjeli zenét ad (huszonöt forint.)

Hogy a tulzott gavallérsági kötelezettség mennyire megy, arra néze egy hasonlatot teszek.

Wlassics Gyula miniszter urat láttam miniszter korában utazni egy lovasuti kocsiiban magam fajta közönséges halandók közt. Jól eső érzést okozott ez mindnyájunknak. De méltóztassék elképzelni, hogy Wlassics Gyuszi, ha föl-növekszik, buzavirágkék atillában, csillogó mentében, aranyzsínóros, tündöklő eszímában, sarkantyusan fölül egy lovasuti kocsiira a rákos-palotai kofák és ferenevárosi tehenészek közé. Juj! Ez nem lehet, ez botrány, a mely fölhaborodást keltene. Még komfortábliba sem ülhet. Huszártiszte komfortábliban: brr! Wlassics Gyula miniszter, ha letelepszik a Pannoniá-ban képviselőtársai közé, egészen természetes, ha cankóbort iszik és épp egy-két hatost ad a tányérozó eigánynak, mint Meszlény Lajos vagy Thaly Ferenc, a kik gavallérok, de miképp lehetne az, hogy Wlassics Gyuszi, de már huszárhadnagy,

ugyanott közönséges vekerléket adjon a cigány-nak s pár óráig ott ülven, még egy sampusz-t se rendeljen.

Ezt az elegáns életet huszáraink az iskolából s főképp az önkénytesi abtájlungból hozzák magukkal.

A Ludoviceumban egy katonadiák az apjának belekerül évenként nyolcszáz forintjába, az új tisztiszt akadémián ezer forintba. Az önkénytesi év számvétele elriasztó. Nézzük csak. Egy évi szabó-számla nyolcszáz forint. Tíz hónapra számítva: lakás a kaszárnya mellett ötszáz fotint, ebéd és egyéb koszt a kaszárnyában a kantinban háromszáz forint, kétfogatu bérkocsi a városba és vissza, (naponként négy forint) ezerkétszáz forint, hátszló, fölszerelése és tartása ezerkétszáz forint, zsebpénzre és egyéb kiadásokra (havonként kétszáz forint) kétezer forint, hivatalos ló-tartás díja kétszázhetven forint, önkénytesi kaszárnyában örmestereknek, káplároknak, ordonán-czoknak kétszázharminc forint, ehhez jön még a két nyári hónap kiadása (a nagy gyakorlattal) hétszáz forint; középszámitással tehát, hat hétezer forintba kerül egy-egy önkénytesi év. De tudok esetet, hogy ifju urak egy év alatt ötven-száz, ezer forint adósságot csináltak. Már most a hat-hétezer forintos élet után, ha a fiatal legény aktiváltatja magát: lehet kevésbbé ur, mint hadnagy, mint a mikor csak káplár ur volt? Lehet-e az ilyen életet egyszerre elhagyni a fiakkorból konflisra ülni s a havanna helyett magyar királyi ötöst füstölni? Lehet-e

selön
kon :
rojtja
rud k
gomb
grofi

diszes
hätté
előáll
vervv

ha
ott
lar
vis
a

ált
ho
mi
ne
de
zá
m

ta
Az
do

né
há
ta
ös
m
ga
m
di
ér

di
ar
ke
m
az
ös
let
is

hall
taps

esak
róka
hölge

regl
Mih
inte
étke
ris

egy

kön
regi
hog
tele
me
kép
gós
az
má
ki
Az
Har
s h
gya
hár
hel

net
nen
hog
hus
ked
fog
oda
vig
és
vize
Az
len

selőnek: Nagy-Mihály hölgyei — a másikon: 1899. június 21. felírás látható. A lobogó rojtjai s a bojtok szinaranyból készültek, a zászlórud két- s aranyávokkal bir, tetején aranyozott gomb, melyen a gróf nevének kezdőbetűi a grófi koronával monogramba foglalvák.

Impozáns és szemkápírtató volt a hölgyek díszes menete, csoportosulva a képviselő körül, háttérben a kifeszített dísz-zászlóval. Csakhamar előállt Pogány Geróné dr.-né s igazi szónoki vervevel így szólott:

**Kegyelmes gróf!
Igen tisztelt képviselő úr!**

Az a lelkes éljenzés, mely csak az imént hangzott el e teremben, elhatolt a mi esendes otthonunkba is és átszűrődve azon a határtalan bizalmon és tiszteleten, melyvel férfaink viseltetnek Nagyméltóságod iránt, utat talált a mi szívünkhöz is.

Nem a politika hozott minket ide, de az általános öröm; ez adott nekünk bátorságot, hogy szerény módon, csekély eszközeinkkel mi is kivihessük részünket abból a nagy ünneptől, melyre ma viradt ez a kicsiny, de nekünk igen kedves város.

Fogadjja szívesen Excellenciád ezt a zászlót országos érdemeinek elismerésül és a mi tiszteletünk zálogául.

E háromszínű lobogó legyen mindig hű talizmánja nehéz földatának teljesítésében. Az ég tartsa meg nekünk s a hazának boldogságban és tegye fáradozásait áldottá!

A gróf meghatottan válaszolta:

Tisztelt hölgyeim!

Igazán ily kedves meglepetés megköszönésére a legnagyobb zavarban vagyok, mert hálaérzetem kifejezésére kellő szavakat nem találok. — Minthogy e zászló szimboluma az összetartásnak a küzdelmekben és a vezérirányt mutatja meg: igyekezni fogok együttes támogatással és zászlót minden veszedelemtől megóvni és azt örök emlékül megtartva, buzditásul fog nekem szolgálni e választókerület érdekeinek megvédésében.

Igyekezni fogok eltávolítani az itt oly díszesen termő rózsáktól a viszálykodásoknak ama viharait, melyek e szépen díszlő kerület kertjében kárt okozhatnának. — Legyen e zászló minden összetartásunk jele! És kérem, hogy azok a szép női kezek, a melyek e zászlót összefűzték, fűzzék össze egy családdá e kerület választóit, mely családban magam részére is helyet kérek!

Eljenek hölgyeim!

A remek két szép beszéd elhangzását a hallgatóság ki-kítőre éljenezni s szünni nem akaró tapsai kísérték.

Pogány Gerónének a gróf, tisztelete jeléül, családi színeit viselő szalagokkal ellátott, nagy rózsacsokrot nyújtott át, ehhez hasonló csokrokat juttatott a küldöttségben résztvevő 100—120 hölgynek is.

A banket.

A messze Krajnyáról s a közelből ide se-reglett választók tiszteletére a képviselő Nagy-Mihály öt vendéglőjében banketet rendezett; az intelligencia színe-java 210-en a *Barnai*-szálló étkezőjébe vonultunk; itt tisztelhetők az illusztris választók sorában Andrassy Tivadar, Gyula

— Dobd ki azt az ángojt! — tanácsolta egy főhadnagy.

Angoj alatt huszártisztek balatoni fürdő-kön a lipótvárosi tőkepenzesekeket értik. És a régi jámbor cimborát valósággal le kellett fogni, hogy az ángojt ki ne röptse és az ángojt kénytelen volt nemsokára méltatlankodva távozni, mert egyszer csak melléje települt egy füstös képű paraszt huszárkáplár és csámpanyi pattogós bort rendelvén magának, megkínálta abból az ángojt is. A vége az lett, hogy hajnalban már abban virtuskodott az egész társaság, hogy ki ér el nagyobb rekordot az üvegtörés terén. Az eredmény: egy félhónapi fizetés elfuészolása. Hanem az szent, hogy snájdigul ment az egész s ha az év folyamán a praktikával (gazdasági gyakorlással) össze nem ölelközünk, másnap három párbaj hire hozta volna izgalomba Keszthely gyöngy-leányait.

E viharos és sok más viharos éjszakai jelenet emléke minduntalan aggodalmat kelt bennem, ha a vidám huszáreltre gondolok. Tudom, hogy kisebb városok éjszakai mulatóhelyein a husz-huszonkét esztendő huszárgyerekeket, a kedves, elegáns flukat épp az eleganciájuknál fogják meg. Mulatozás közben a telt üvegek közé odaesempeszik az üres üvegeket. Ha minden vigadó huszártiszt és minden cigány gödény volna és vizet innék: nem bírnának meginni annyi vizet, mint amennyi pezsgőt fölszámítanak nekik. Az állami dohánygyárakat pedig szaporítani kellene, ha annyi cigarettát elfüstölnének a huszár-

és Sándor grófokat, Sennyei István bárót, Molnár Bélát, Dókus Gyula kamarást Staut József főispáni titkárral, Fischer Lajos bárót stb.

A harmadik fogásnál Polányi Géza, a választás elnöke, költői, magas színvonalon álló tőszobán éltette a „legelső magyar embert”: a koronás király öfelségét. — *Wiczmány* Ödön hosszú, szép beszédet mondva, melyben felsorolta az ünnepeltek érdemeit és kifejezést adott abbéli örömének, hogy a mai választással Andrassy Géza gróf majd újból a közügyek élére áll, — üritett poharat. — *Andrassy* Géza gróf éltette választó polgártársait s kedélyes szavakban nem feledkezett meg a hölgyekről sem. — *Lehoczky* Endre szinnai rk. esp.-plebános üdvözölte a képviselőt, elpanaszolván a mindenkitől magára hagyott krajnyai nép bajait s bizalommal kérte tőle a szegény nép sorsának orvoslását. — *Mihalovics* Jenő lelkész Andrassy Géza grófot, mint a szegény nép lelkes atyját éltette. — *Sennyei* István br. országos képviselő örömének adott kifejezést, hogy Andrassy Géza grófot az ország-házában újra láthatja. — Feszült figyelem között szólott *Z. Moskovitz* Géza, szónoki hévvel esztelte azt az ádáz harcot, mely a közel múltban a kormányelnök s a pártok között dult; a béke létesítésében és a politikai vívmányok megteremtői között vezér volt az itt jelenlevő négy Andrassy-gróf; ő értettük s boldogságukra üritette zúgó éljenek közt poharát. — A jelen voltak közkívánságának engedve felemelkedett most *Andrassy* Gyula gróf; elmondotta, hogy mint igen fiatal ember járt Nagymihály volt földesura *Sztaray* Antal gróf vendégeként itt, a mely helység akkortájt egy nagy falu benyomását tette ő reá; látja ma a szép virágzásnak induló várost; kérdi kinek érdeme ez? (közbeszólás: a Sulyovszkyé!) Nem egészen; mert igaz ugyan, hogy kell egy vezér, de viszont vezér katonaság nélkül a háboruban sem tehet semmit; ő e városka haladását, fejlődését a vezető Sulyovszky István mellé sorakozott polgárok összetartásában találja (éljenzés, taps) N.-Mihály polgárainak egészségeért ivott és kívánta a város továbbfejlesztését. — *Dókus* Gyula kamarás Andrassy Géza grófot, mint a vármegyei agrárszövetkezet elnökét éltette. — *Polányi* Géza, diésérő szavak kíséretében s igen lelkes éljenzések közt, poharat emelt a vármegye fennkölt vezetőjére, Molnár István főispánra. — *Z. Moskovitz* Géza a mai sikerült ünnepnap megteremtőjére, N.-Mihály város s vidéke közérdekét szívén viselő, tevékeny, fáradságot nem ismerő vezérférfiára, Sulyovszky Istvánra mondott toasztot. — *Kapossy* Menyhért a képviselő kedves neje sz. Kaunitz grófnő boldogságára emelte áldomás poharát. — *Andrassy* Tivadar és Sándor gróf, megemlékezvén néh. Sztaray Antal grófról, a nagymihályi választókerület polgárait éltették. — *Sulyovszky* István, a már tőle megszokott lelkes szavakban, fölhitva a képviselő szíves figyelmét Nagymihály város kulturális intézményeire s azok lehető fejlesztésére.

A számos szebbnél-szebb dikció mellett 6-ra járt az idő, mikorra a házigazda megkezdte az asztalbontást.

Szép és főséges volt Nagymihály ünnepe. Ebben az oroszlanrész Sulyovszky Istvánt illeti. — Eljen!

László E. F.

tisztek, a mennyit a terhükre irnak. Sehoh a világon annyira embereket ki nem zsarolnak, mint ezeket a fiúkat. Végre is egy huszártiszt csak nem habozhatik egy pincérral s ha adós marad, ha még rá kölesönt kér: gavalléros borralvót és kamatot kell adnia. Muszáj is. Mert bár a törvény bünteti a csalároost, aki két forintnál többet mer hitelezni: a huszártisztnak *becsületbeli* kötelessége a meg nem ivott pezsgőt, el nem füstölt szivart, össze nem tört üveget és ezer percents uzsora-kamatot megfizetni.

Az idén egyetlen lovaglósiskola ifjuságából öt tiszt urnak kellett ugrania. Egyet, a legtalpraesettebbet, alig husz éves flut, a család szemefényét, az apa a tizenkettedik órában vitte haza; hanem egy másik, szemrevaló, kedves és jó fiu bizony szíven lötte magát — tul a Királyhágón, egy kis garnizonban, a hova áthelyezték.

Mindenki tud ilyen esetet s a kinek huszártiszt vagy huszáronkéntes fia van: méltó büszkeségének érzete mellett nem titkolhatja el aggodalmait sem. Simonyi öbester és Hadik generális valóban nem igyen nevelt huszárokkal szerették meg a huszár név diésőségét s talán a költő sem e fess és kedves, ragyogó és szeretetre méltó, de könnyűvérü katonákról írta:

*Menyecske, ha eléd huszár nyujtja száját,
Csökold meg a világ első katonáját!*

Kemechey Jenő.

Hiteliszövetkezetek alakítása.

A zemplén-vármegyei gazdasági egyesület, hivatásának teljes tudatában, még a mult év folyamán megindította széles körben a mozgalmat arra nézve, hogy a vármegye többi községeinek géopontjául szolgáló hiteliszövetkezetet létesítsen. Ugy tudjuk, hogy ez a mozgalom eredményre vezetett, a mennyiben 500-nál jóval több részjegy jegyeztetett.

A kivitel elé több oldalról nehézségek és akadályok gördültek és az ezek elhárítására irányuló törekvésében arra a tapasztalatra jutott az egyesület, hogy legelső sorban a vidéki fiókok felállításával biztosítja a központéletképességét.

A gazdasági egyesület nagyevű elnöke, *Andrassy* Sándor gróf, kinek a közügy, különösen pedig a mezőgazdasági érdekek megóvása, istápolása és továbbfejlesztése körül vármegyénkben kiváló érdemei vannak; aki gazdasági egyesületünk élén mindent elkövet arra nézve, hogy a birtokososztály, ugy a kisgazdák, valamint a nagyobb birtokosok is a mai deprimált gazdasági helyzetben minden oldalról támogatást nyerjenek: időt és fáradságot nem kímélve, személyesen alakítja egymás után a vidéki hiteliszövetkezeti fiókokat.

Örömmel konstatáljuk e tényt és azt, hogy az ügybuzgó gróf-elnöknek eddig Velejte, Hardicsa, Bodzás-Ujlak községekben sikerült a hiteliszövetkezetet személyesen megalakítania.

E hét szerdáján, a közóhajtásnak eleget téve, *Sárospatak*-on vitte keresztül az alakulást, most esütörtökre pedig *Málca* községbe hitt össze ugyanebben az ügyben népes értekezletet; ugyancsak a jövő szerdán lesz, elnöklote alatt, a *ladmaczi szövetkezet* megalakulása is.

Alakulóban vannak: a *zempléni, czeiki nagy-toronyai, szilvás-ujfalusi, izségi* és *cselei* hiteliszövetkezetek.

Tizenkét hiteliszövetkezet alig egy-két hét leforgása alatt!

Fényes tanubizonysága annak, hogy valódi *közszükséglet* kielégítésére törekedett a nemes gróf, a midőn azok megalakításában buzgólkodott.

Hitünk, reményünk és teljes meggyőződésünk az, hogy e példát vármegyénk északi részén*) éppogy, mintaz alvidéken is követni fogják községeink. Hiszen önmaguk hasznát, önmaguk javát és jólétét mozdítják elő, ha szövetkezetté tömörülnek. Mi adja a tenger hullámainak azt az óriási erőt: a vízesepek együvé gyülekezése. Mi adja az acél keménységét: az apró részecskék tömörsége. Mi tesz nagygyá, hatalmassá nemzetet: az egyedek együvé tartozandósága, tömörülése.

Főlöslges munkát végeznek, ha a hiteliszövetkezetek fontosságát, főképp pedig azok előnyeit fejtegetni akarnánk. Megtették azt már mások sokkal hivatottabb tollal, sokkal hozzáértőbb módon nem egyszer, de többször. Mi csak e néhány sorban rá akartunk mutatni arra, hogy a nemes intenciótól áthatott ambició rövid időn képes arra, hogy a közszükséglet kívánatait kielégítse; hogy fáradságot, munkát és időt nem kímélve az igazi nagyság, minő *Andrassy* Sándor gróf, megtalálja mindenkor a helyes utat, hogy segítsen azokon, a kik segedelemre szorultak.

Tudjuk, hogy az érdemekben gazdag egyesületi elnök a mi köszönő elismerésünkre nem szorul; érzi, hogy a jó önmagában hordja a fáradozás jutalmát; mégis nem tettünk volna a közügy érdekében helyesen, ha ezeknek az újabb fáradozásainak eredményére rá nem mutatunk.

Az igazság érdekében tettük.

De tettük azért is, hogy községeinknek a követendő példákat elsoroljuk.

Csak egy kis jó akarat kell: lehet szépet, jót, hasznosat alkotni.

A hiteliszövetkezetek pedig nagyon is hasznos dolgok.

Bár megszívlelné minden község: a maga érdekében!

— s — s.

S.-A. Ujhely közgyűlése.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város képviselőtestülete, *Székely* Elek polgármester elnöklote alatt, f. hó 19-én délután rendes közgyűlést tartott. — Az *első* közgyűlésre városatyáink szép számban látogattak el és a 15 pontból álló tárgysorozatot, közügyekben való jártasságukat diésérő serénységgel, 2—4 óráig letárgyalták.

Első tárgy volt a polgármester évnegyedes jelentése, mely föltárta a város ügyeinek intézését az átalakulástól a közgyűlésig, különösen kiemelvén, hogy az átalakulás rázkódtatás nél-

*) Épp e percben értesülünk, hogy *Haraszthy* Miklós, a homonnai j. kitűnő főszolgabírája, Homonnán értekezletet hívott össze a „fogyasztási és hitel szövetkezet” megalakítása dolgában. Szerk.

kül történt meg, s ma már az ügyek menete rendes folyamatban van és hogy a tisztviselők nagy szorgalommal végzik ügyköreikbe utalt feladataikat.

A rendőrkapitányi hivatal és a városi közpénztár megvizsgálásáról szóló jelentéseket és jegyzőkönyveket, amelyekből megtudtuk, hogy az említett hivatalok és a pénzkezelés kifogástalan rendben vannak — a közgyűlés tudomásul vette.

Felolvasatott ezután a honvédelmi és közoktatásügyi minisztereknél járt küldöttség jelentése. E szerint mindkét helyen biztató ígéretet kapott a küldöttség, úgy arra nézve, hogy Ujhelyben katonaság fog elhelyeztetni, mint a polgári leányiskola építésére vonatkozó kérelmekre is. A közgyűlés a küldöttségnek sikerrel biztató eljárásáért köszönetet szavazott.

Ezután id. *Meczner Gyula*, bizottsági elnöki minőségében, bemutatta a fogyasztási adók kezelése, — a gyalogjárók és gyalogutak megóvása, — a mutatványokért fizetendő díjak szedése, — a katonai egyének vámmentesége, — a rendőri és külföldi bejelentésekről készített szabályrendeleteket. Mindannyit elfogadták és jóváhagyás végett kellő helyre felküldeni rendelték.

A polgármesternek megokolt előterjesztésére elhatározták, hogy a városháza belső részén zárt emeleti folyosókat építtetnek, a mi, különösen télen idején, vagy kellemetlen időjárás esetén a várakozó felek érdekében mulhatatlanul szükséges; ezzel kapcsolatosan felolvasták a *Trutler-féle Csillag-utcai* raktár- és magtárépület megvétele céljából beadott ajánlatot, ennek el nem fogadása esetében pedig a városi majorban szükségendő építkezés ügyében a polgármester előterjesztését. A közgyűlés ezeket az ügyeket javaslatlétel végett kiadta az építkezési bizottságnak. Ugyanannak a bizottságnak adták ki a vágóhid rendezése és az ottani személtérakóhely eltávolítása ügyében kelt jelentést.

A Diána-kert és fürdő megvételére vonatkozó ajánlatot egyhangulag elfogadták. Ezzel egyidejűen bejelentette a polgármester, hogy a tornaacsarnok körül fekvő földek kisajátítását célzó munkálatok folyamatban vannak, s annak lebonyolítása után, remélhetően már a közel jövőben, javaslatot fog tenni a Diána-kert és a kisajátítandó területeknek hasznosítása ügyében.

Az árvapénzek átadásáról és átvételről szóló bizottsági jelentést, nemkülönben az erdei olfa értékesítése tárgyában kelt javaslatot tudomásul vették.

Ezután *Székely Elek* polgármester, *Ujfalusi Endre* árvaszéki ülnök, *Kapás L. Aurél* főjegyző és *Pataky Miklós* közg. tanácsos szabadságidő iránt benyújtott kérvényeiknek kedvező elintézésével a közgyűlés véget ért.

Referens.

Levelezés.

Bukóczehegy, 1899. jún. 18.

Tekintetes szerkesztő ur!

A magas Kárpátok hegláncolataiból mint egy kibontakozva, százados bükkösöktől körülvéve, fenséges egy dombtetőn látjuk a Bukóczehegyi monostort az ő viharedzette ősfalaival.

Az ősök nyomdokát követve a messze távolból elzarándokolt ide a nép, hogy vallásos kötelezettségének eleget téve imát rebegjen közös jó atyánkhöz, az eget urához.

A Bukóczehegyi monostor ma kettős ünnepet ült. A g. k. pünköszt első napját és az évszázados fennálló bucsu napját, melyet annak idején *Jaseslky* atya, e monostornak első feje, eszközölt ki Rómában.

Mint hogy az idő is nagyon kedvezett, rendkívül látogatott volt az idei Bukóczehegyi bucsu. Nem csupán a köznép, de a környék intelligenciája is igen szép számban jelent meg, a mit annak is kell tulajdonítanunk, hogy a monostornak jelenlegi elöljárója, ft. *Szegedy Bazil*, az ő baráti kordialis szeretetével, mint mágnes vonzza oda a híveket és jó barátokat egyaránt.

A szent mise, a környékbeli lelkészek közreműködésével, elnyult a délután órájáig, s nem csak, hogy a templom telt meg ájtatos hívő sereggel, de annak külső körlete is a hozzá férhetlenségig meg volt szállva.

Istentisztelet után a vendégszerető monostor feje dusan terített asztalhoz hívta a jelenvolt összes intelligenciát.

Az ebédnél az első felköszöntőt, a mit állva hallgattunk végig, *Szegedy Bazil*, koronás arany-érem kereszties házfő, mondotta *XIII. Leó* pápa szentséges atyánkért, ugszintén dicsőségesen uralkodó koronás királyunk őfelségeért.

Ezután egész sorozata volt a toasztoknak, melyek többnyire a derék házfő érdemeit eszelték, majd a jelenvolt hölgyekre mondott még sikerült felköszöntőt *Bárczy Benedek*, a sztropkai járásnak közkedveltségű főszolgabirája.

A vendégek csak a késő esteli órákban vettek bucsut a legszeretreméltóbb szives házi gazdától.

Vármegyei ügyek.

A kereskedelemügyi kir. minister vármegyénk 1899/1900. évi költségvetési előirányzatát a tegnapi póstával leküldvén, minthogy a két éves ciklusra megszavazott törv. hatósági utadónak 6% os mértékét, az igásminimumnak 3 ftos, a kézi minimumnak 1 ft 50 kros váltásárárt megerősítette, az utadót azonban kifejezetten most utolszor hagyta jóvá 6%-al: a mind- ezideig függőben tartott utadóösszeírasi lajstromok felülvizsgálását vármegyénk számvevősége már kezdette.

Versenyárgyalás. A budapest — vácz — kassai állami közuton lévő 18. számú hid újból építése 1090 ft. 87 kr. összeg erejéig elhatározatván, a munka kivitelének biztosítása céljából Kassán, a kir. áll. ép. hivatal helyiségében, *holnap d. e. 10 órakor*, versenyárgyalás tartatik.

Véglegesítés. *Péchy Andort*, a varannai j. szolgabírói hivatalához beosztott ideiglenes minőségű díjas közg. joggyakorlót ebben az állásában főispánunk, még f. hó 6-án kelt intézkedésével, véglegesítette.

A s.-a.-ujhelyi honvédpáncsnokság arról értesít bennünket, hogy a folyó évi július hóban Kassán és Huszton megtartandó ezred-összpontositás alkalmából szükségendő kenyér, zab, széna nyilvános versenyárgyalás útján fog biztosítani, az erre vonatkozó hirdetmény és szállítási feltételek naponta d. e. 8 órától 11-ig a helybeli honvédszázalaj kezelőtiszt irodájában megtekinthetők.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. jún. 17-étől jún. 24-éig a) házasságot kötött: 3 pár: b) kihirdetett: 5 egyén: c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 14 esetben d) elhalálozott: 20 egyén.

Hírek a nagy világból.

Franciaországban az új kormány *Waldeck-Rousseau* főministersége alatt megalakult. **Oroszország** egyes tartományaiban éhínség fenyegeti a szegény népet.

Határsértés miatt a szerb határőrző katonaságnak véres összeütközése volt az albán csapatokkal, melyeket betörésükben a török nizam katonaság is támogatott. A betörő albánok véres fővel visszazűztek. *Sándor* szerb király a fenyegetett határszélre utazott.

Hírek az országból.

A király állapotában, hál' istennek, tartós javulás következett be. Őfelsége pénteken már annyira jól érezte magát, hogy a délelőtti ágyon kívül, munkával tölthette.

Boldog emlékezetű királynénk *Erzsébet* királyné mellszobrát Miskolcz város közönsége kegyeletes és fényes ünnepséggel ma egy hete leplezte le a Népligetben.

Magyarországnak Ausztriával szemben való vám- és kereskedelmi viszonyait *Szell* Kálmán rendezvén, az erről szóló törvényjavaslat tárgyalását f. hó 21-én megkezdte az országgyűlés Képviselőháza. — Az elvi kijelentéseket tartalmazó és törvényjavaslat után még nem kevesebb, mint *tizenhét* olyan törvényjavaslat fog következni, mely a közgazdasági kiegyezést tárgyalja.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk t. járatóit, ide érve a tanító urakat is, kiknek előfizetése e hó végével lejár, tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, — t. olvasóink közül pedig azokhoz, kiket eddig még nem tiszteletünk előfizetőink sorában, bizalommal fordulunk, hogy a „Zemplén“-t buzgón támogatni sziveskedjenek.

Lapunk irányába abban a széles és mély mederben, melyet *harminc* év folyamán sajátított ki magának a közügyek mezején, halad továbbra is. Törekvésünk ezután is arra lesz irányulva, hogy tartalmuk, mindig tárgyilagos és a közügyek helyes ösmeretét terjesztő mondandóinkkal előmozdítsuk a józan haladás, a közművelődés, az erkölcsi és anyagi boldogulás nemes, de nehéz munkát igénylő érdekeit.

T. olvasóinktól és előfizetőinktől reméljük is, hogy a közjó érdekében munkáló törekvéseinket méltányolva, mint eddig tették, ezután is mindig többeket és többeket hódítanak a „Zemplén“ zászlaja alá; t. munkatársaink pedig ezután is buzgón, hiven, tántoríthatatlanul fognak bennünket támogatni zászlónk lobogtatásában.

Azokat a t. előfizetőinket, kik fürdőbe, vagy nyaralókba készülnek, kérjük tudassák holtartózkodásaikat velünk egy levelezőlapon, hogy a „Zemplén“-t pontosan utánuk küldethessük.

A „Zemplén“ előfizetése ez utánra is marad a régi, vagyis:

Negyed évre	1 ft 50 kr.
Fél évre	3 ft — „
Egész évre	6 ft — „

a „Zemplén“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Külömfélék.

József főherceg jön S.-A.-Uj helybe. A „Pannonia“-ból olvassuk: Ritka vendéget lát a napokban Kassa. *József* főherceg, a m. kir. honvédség főparancsnoka érkezik ide, hogy szemlét tartson honvédségünk fölött, több mint egy napig marad városunkban. *József* főherceg július hó 4-én indul el Budapestről, 5-én az *Eperjesen* fekvő honvédség fölött tart szemlét, még ugyanaznap délutánján Kassára érkezik, hol 3 óra 43 perckor várják. *Hatodikán* szemlét tart honvédségünk fölött s már délután 5 óra 33 perckor elutazik, hogy *Sátoralja Ujhelyen* és *Egerben folytassa szemleutját*, melyet a III. honvédkerületben tart. — *József* főherceg minden külsőség mellözésével, mint katona érkezik városunkba. Így is piros betűkkel irt ünnepe lesz az a 24 óra Sátoralja-Ujhelynek, mert a legmagyarabb főherceget üdvözölheti falai között!

Királyi adományok. Őfelsége, magánpénztárából és kabinet-irodája útján, *Mihálics János* or.-krucsó tanítónak 15 ftnyi, — úgyszintén özv. *Havelka Rikárdné* n.-mihályi és *Jarecsni Jánosné*, szül. *Egry Borbála* ezéki lakosoknak egyenkint 15—15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

Személyi hírek. *Wollenhoffer* Emil ezredes, ezredparancsnok, tegnap a honvéd-zászlóalj megvizsgálása céljából Ujhelyben időzött. — *Abonyi Gyula*, a budapesti Nemzeti-színház művésze, t. barátunk, lapunknak is jeles munkatársa, f. hó 21-én Ujhelyben időzött.

Köszönetnyilvánítás. *Kiss Aron* ev. ref. püspök vezetése alatt S.-A.-Ujhelyben a f. év május 30-án városunk szívesen látott vendégeül fogadott debreczeni főiskola S.-A.-Ujhely polgármesteréhez a feledhetetlen szép napok emlékére köszönő levelet intézett, a melyet alább szóról-szóra adunk.

Nagyságos *Székely Elek* polgármester urnak — Sátoralja-Ujhely. Debreczeni ev. ref. főiskolánk akadémiai tanácsa megbízott engemet, tisztelettel alulírottat, azzal, hogy fejezzem ki hálás köszönetünket Nagyságos Uram, mint Sátoralja-Ujhely városának polgármestere előtt azért a feledhetetlenül szép fogadtatásért, melyet e nemes város, annak lakossága s ezek élén Nagyságos Polgármester ur tiszántuli ev. ref. egyházközségünk ösz püspöke s debreczeni ev. ref. főiskolánk tanárainak és tanulóinak f. évi május 30-án Sátoralja-Ujhelyen tett látogatásuk alkalmával kifejtieni méltóztattak. Tudjuk, hogy első sorban Nagyságodé, a nagynevű város első tisztviselője ezért az érdem; fogadja hát Nagyságod nemes vendégszerető barátságáért részére és Sátoralja-Ujhely egész közönsége részére kifejezett hálás köszönetemet, melylyel vagyok Nagyságos Polgármester urnak Debreczen, 1899. június 20. Alázatos szolgálja: *Csikó Lajos* akadémiai igazgató.

Öröm tölti el lelkünket abban az édes tudatban, hogy kedves vendégeink jól találták köztünk magukat és kedves emléket vittek el magukkal innen, történelmi fényes mult városunkból, a magyarság egyik legerősebb várába; a „hires Debreczenbe.“ Köszönjük a város közönsége iránt tanusított szép figyelmet, a mit egyelőre egy rövidke szóval viszonzunk: „a viszontlátásra!“

Érettségi vizsgálatok. A piaristák vezetése alatt lévő ujhelyi rk. főgimnáziumban a mult héten fejeződtek be az érettségi vizsgálatok. Huszonkilenc jelentkező közül *jelesen* érettek hárman, névszerint: *Kolos Sámuel*, *Novák Béla* és *Zavaczky Antal*; *négy jól* éret, *tizenhét egyszerűen* éret, három óra javítóvizsgálatra utasítottak négyet, egy esztendőre visszavetettek egyet. Nem hagyhatjuk említetlenül, hogy *Szieber Ede* kir. főigazgató meghatóan szép búcsubeszédet intézett az „érettek“-hez, a miről könyekig való meghatótsáruk is tanuskodott.

A városi kaszinó mulatsága. Amit arról a mulatságról előre megirtunk, t. i. hogy legjobb és legfényesebb mulatsága lesz a nyár-

Folytatás a II. mellékleten.

nak, csakugyan beteljesedett. A „Vadászkürt” kerti helyisége 17-én este muzsikaszóval és vidám, pezsgő élettől volt hangos. A nyitott teremben a fiatalság tüzes tánca perdült, szóval a pompás estén és éjszakán, a mit e kritikusi időjárásban nagy szerencsésen kifogtak, Ujhelynek csaknem valamennyi uri családja találkozott és remek hangulatban viradatig mulatott. Tudósítónk a mulatságon részt vett hölgyek névsorát a következőkben közli: **asszonyok:** Bariss Arpádné, Barthos Józsefné, Barthos Istvánné, Danek Leoné, Dobos Gyuláné, Elhert Gyuláné, Fried Samuné dr. né, Görgey Béláné, Harkányi Adolárné, Isépy Istvánné, Juresó Agostonné, Kellner Józsefné, Kucsera Antalné, Kossuth Jánosné dr. né, Kincsesy Péterné, Korinkó Jánosné, özv. Lehoczky Lajosné, Matyasovszky Kálmánné, Mészáros Istvánné, Meczner Gyuláné, özv. Nagy Béláné, Ocskay Lászlóné, Pilissy Lászlóné, özv. Repássyné, Szokolay Emilné, Spotkovszky Károlyné, Sztropkovies Imréné, Szepessy Arnoldné dr. né, Thuránszky Zoltánné dr. né, Valter Lászlóné, Wieland Lajosné, — **leányok:** Csuka Margit, Dobos Ilona, Fáy Margit, Jassik Ida, Kucsera-nővérek, Kellner Bella, Korinkó Ilona, Majer Ilona, Matyasovszky Sári, Meczner Ilona, Meczner Mancsi, Nagy Margit, Nagy Ilona, Polonyi Ilona, Répassy Anna, Szent-Györgyi Sára, Szokolay Margit, Sztropkovies Anna és Szepessy Paula.*

— **Jeles vendégei voltak** f. hó 17-én és 18-án a Bodroghközi Tiszszabályozó Társulatnak: Bertalan Lajos minist. osztálytanácsos, a tiszai osztályvezetője, Némethy János műszaki tanácsos, kerületi felügyelő, továbbá Fromm Miklós és Biró Elek kir. főmérnökök, mint a földmívelésügyi ministériom kiküldöttjei a társulat igazgató-főmérnökének, Révy Géza Vikornak, és szakaszmérnökeinek társaságában beutazták Bodroghköz egész területét, alapos vizsgálat alá véve a társulat védőműveit, esatornáit, szivattyutelepeit, zsilipeit és egyéb műtárgyait. A vendégeket a látottak fölött a legteljesebb elismerésüknek adtak kifejezést, a mi a jelen esetben a szokottnál annyival is többet nyom a latban, mivel a vendégek mindegyike több mint 20 év előttről ismeri Bodroghközünk állapotát és részt is vett a ma már konszolidált, de akkor még nehéz viszonyokkal küzdő társulat árvédelmi és építkezési munkálataiban. Különösen meglepte őket az a körülmény, hogy nemesak az egykori lápok és ingoványok helyén diszlenek a vetések, hanem hogy a legnagyobbaknak ismert tavak mélyedései is kultúra alá kerültek. A bejárásnak szép idő kedvezett.

— **Az ujhelyi iparosok** önképző egyesülete által a múlt vasárnap megtartott majálisa a kellemetlen idő dacára igen szépen sikerült és csak a hajnali órákban ért véget. A nyilvános számadást, valamint a felülfizetők névsorát — térszűke miatt — jövő számunk hozza.

— **Kezdődik a nyár!** Ez aztán a szatira! Még a tavaszt se élveztük jóformán, mert az időjárás folytonosan a rideg télre emlékeztetett, s máris megérkezett a nyár, (csillagászati számítás szerint jún. 21. d. u. 4 ó. 45 p.-kor.) Az időjárás azonban még most se helyeznek tisztelegő időjárást kilátásba. Hiába ígért Medárd napja 40 napi derült meleg időt, mindedig csak a felöltők évadját éljük s szinte már el is szoktunk azoktól a kellemes időtöltésektől, a miket a tavasz és nyár szokott magával hozni.

— **„Doctor theologiae.”** Ft. Novák József, alsó-körtvélyesi r. k. plebános e napokban fényes sikerrel tette le a bécsi egyetemen a teológiai doktorátust. Gratulálunk!

— **Halálozás.** Koscs István bodnár-mester, a róm. kat. iskolaszéknek buzgó tagja, veterán tagja a tüzoltó-egyesületnek is, e hó 19-én 72 éves korában meghalt. A tiszteletben és becsületben megöszült öreg polgár halála ószinte részvétet keltett. Temetése 21-én ment végbe. Jelen voltak ott Matolai Etele alispánnal a r. k. egyházgondnokság és iskolaszék tagjai, továbbá Juhász Jenő főparancsnokkal a tüzoltóegyesület zenekarral, az ipartestület és számosan az iparos osztály sorából is.

— **Beton.** A m. kir. áll. vasutak s.-a.-ujhelyi kibővített pályaházánál e napokban végezték a Szent-Györgyi Dezső v. középítészeti felügyelő beton-irodája vállalatában készült beton-esatornahálózatoknak utófelülvizsgálatát. A betonművek az utófelülvizsgálat alkalmával is kiérdemelték a szakemberek teljes megelégedését nemcsak, de készségesen elismerték, hogy a Szent-Györgyi Dezső beton-irodája részéről létesített betonművek az e nembeli legtekéletesebb alkotásokkal is bátran versenyezhetnek, mit is a beton iránt érdeklődő közönségnek szívesen juttatunk tudomására.

— **Révész Imre** táncitanítását a Diána termében már megkezdte, beiratkozásokat azonban még hétfőtől kezdve naponta, délután, a táncórák megkezdése előtt, elfogad.

*) A nyilvános számadást jövő számunk hozza. Szerk.

— **Tatár koponyacsont.** Lapunk ma két hetes számában tüzetesebben is volt szó arról a régös régi (talán Árpád-kori?) közös sírról, osszáriomról, mely a minapában esatornaásás alkalmával az ujhelyi rk. templom keleti tőszomszédságában föltárult. Már minapi ösmertetésünkben annak a véleménynek adtunk helyet, hogy a közös sírban porladozó s részben elhamvadt emberi csontok isten tudja milyen régen elesett vitézek porrézei lehetnek. Most újabb szemtanuk (Karsa Ferenc vm.-i árvaszéki h. elnök, Sztropkovies János városi ny. főpénztáros, nemkülönben a esatornaásásnál dolgozott munkások) tanúságtétele multkor kifejezett véleményüket megerősíti, a mennyiben az említett osszáriomban **emberi csontokkal vegyesen löcsontokat is találtak.** Karsa F. igen tisztelt bátyánk és munkatársunk megfigyelte még azt is, hogy a közös sírban fekvő ama csontok közül felmutatkozott egy olyan emberi koponyaalak is, melynek **Retzius-szöge** feltűnően hátracsapott homlokdombot és előre nyúlt arcélt látott, tehát ez a **koponya-csont tatár emberé lehetett!** Mindezek után indítatva érezzük magunkat, hogy a szóban levő osszáriomra ezen az uton is felkerjük hazai szaktudósaink az etnológusok, különösen pedig a kraniológusok figyelmét és érdeklődését!

— **Egy szép leány halála.** A fájdalmas részvét igaz érzésével közöljük, hogy Pecher Márta, Pecher Gyula szalánczi uradalmi tisztartónak egészségétől és életkedvétől viruló szép leánya, f. hó 20-án Váczon, fiatal asszonytestvére házában, a hová Ujhelyből látogatába ment, néhány napi szenvedés után meghalt. Halálát meghülésből eredő betegség okozta. Behyna Kálmán, kereskedő, szeretett sógornőjét gyászolja az elhunytban. Ez a pár soros megemlékezés legyen a mi részvétünkől és fájdalmas érzésünkől fontkoszoru, a mit az otthonától távol elhalt szép leány sírja fölé helyezünk!

— **Nyári mulatság.** Az ujhelyi főgimnáziumban „az idén érettek” mulatságára a következő Meghívót kaptuk: A s.-a.-ujhelyi főgimnáziumnak végzett tanulóifjúsága, a főgimnáziumi „Erzsébet-alap” javára, folyó év június hó 28-án, a „Bock”-féle kerthelyiségben zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Személyjegy 2 kor. — Családjegy 4 kor. Kezdeté este 7 órakor.

— **Tűz támadt** tegnap reggel hét óra tájban az ugynevezett új városban. Kovács József vaspályaór háza gyulladt ki ismeretlen okból. A háznak zindelyfedele mihamar leégett úgy, hogy a tüzoltóknak, mire a helyszínére értek, már kevés dolguk volt.

— **Tűzpad-telep.** Így nevezi a régészet tudománya azokat a közös tüzelőhelyeket, melyek a földszínről régen letűnt emberek holléteiről maradtak reánk. Egy ilyen tűzpad-telep, körülötte különféle állatok csontmaradványa, tártul föl most esütörtökön városunkban a Széchenyi-térnek nyugati, a rk. templom által ellenében fekvő szögletén, a beton-esatorna lerakása céljából folytatott földásás alkalmából. A tűzpad-telep, dacára annak, hogy a mellőle földdel vegyest felszínre került faszén-maradvány egészen elmállott volt, nem ősrégi, mert ugyanakkor s ugyanonnan kidobott a földmunkások ásója egy vasból készült tokos vasgajmót is (természetesen rozsdától erősen elvirított állapotban) mely kizárja azt a föltevést, hogy a szóban levő tűzpad-telep ősrégi, teszem azt föl kőkorszakbeli eredetű volna. A lelet azonban így is figyelemre méltó, sőt tanulságos. A vörössé átégett s vele együtt erősen pörköldött, tetőirányos fekvésű tűzpad-telep föltárult keresztmetszetének átmérője 75 cm. volt, tetőirányos magassága, mely azonban csak a esatorna mélységéig volt látható, cc. 1 mtr. A tűzpad-telep fölülete az utca felsikja alatt 25—30 cm.-nyire fekkhetett. Érdekes, hogy a tűzpad-teleptől északi irányban, szintén a esatorna számára ásott gödör vonalán vakolatba épített hatalmas fundamentumköveket is találtak, a mi arra enged következtetni, hogy ott, keletnyugati tengely-irányban, a mai Széchenyi-tér szélességében — azon a tájon, a hol a győri esatorna elesett zempléni vitézek emlékoszlopa áll — egykor (isten tudja mikor?) nagyobb szabású erős épület (talán a Pálóczy Imre 1473-ban alapította, a XVIII. század végén már romba dőlő rk. plébánia épülete) emelkedhetett. — E tárggyal kapcsolatban érdekesnek tartjuk föjlemíteni, hogy 1834-ben, v. 35-ben, mikor a fentebb leírt tűzpad-telep általellenében fekvő, akkor ugynevezett Splényi-telken, a mostani Kossuth-utca és a Malom-utca összeszőgellésében lévő emeletes bérházat (ma a Windisch-Grätz hg. tulajdona) kezdték építeni, a meszesgödör ásása alkalmával a munkások egy pince-formára boltozott üregbe zuhantak alá. Az az ősrégi pince azóta feledésbe merült; de alispánunk, akkor (1834-ben) kis-gimnazista, kitől most ezt a dolgot elbeszélni hallottuk, még emlékszik, hogy a bolthajtásos nyílással két szakaszra osztott

amaz ős-pincének bolthajtásos nyílása fölött, kőbe vésvé, ez az irás volt olvasható: RES EST DIFFICILIS SED TENDIT AD ARDUA VIR-TUS (vagyis a latin hexametert magyarra fordítva: Nem könnyű a dolog, de a rény meredekre törekszik.) A latin irásnak, hogy úgy mondjuk helyi jelentményét már akkor, a 30-as években sem tudták megmagyarázni. Mi is csak azért említjük föl, hogy a most föltárult tűzpad-telep avval a misztikus feliratu pinceforma építménnyel helyszinrajzi összefüggésben van.

— **Rendőri hírek.** Zsebtolvajok elfogása. Az ujhelyi heti vásárban gyakran fordult elő zsebtolvajlás, úgy hogy a tettesnek sikerült elillani. A mult pénteken azonban pörül jártak a zsebesek, mert közülök kettőt, névszerint Jóni Károly és Gazi Terka idegen cigányasszonyokat tetten értek, a mint a bevásárló nők zsebeiben kotoráztak. Mindaketten a rendőrséghez kerültek. — **Elgázolás.** Forscher Herman, Gottlieb Ignác borkereskedő kocsisa, a minap Szőke Jánosné, venecellői paraszt asszonyt a Kossuth-utcaán szekerével elgázolta, úgy hogy az asszonyt súlyos sérülésekkel vitték a közkórházba. A gondatlan kocsis ellen az eljárást megindították.

— **„Hirlapiró gyufa”** címke alatt Pálfi Lipót és veje szegedi gyára a legjobb gyujtót hozta forgalomba és a gyártmány előadásából befolyó évi összegnek 2%-tőljánt följánlotta a vidéki hirlapirók országos szövetségének, hogy azt a vidéki hirlapirók nyugdíj- és segítő-alapjának gyarapítására fordítsa. A „hirlapiró gyufa”-t, melynek címkein ezek a rigmusok olvashatók:

Lobogjon a kedved lángja,
Mint e gyujtó tűszikrája.

Minden gyujtó lángra kapjon,
Egy-egy gondot elhamvaszson!

Gyujts rá testvér, kedv derítsen.
Még a gond a szálló fűtben.

ajánljuk a „Zemplén” t. közönségének pártfogásába. Ujhelyben kapható lesz a Szent-Györgyi Vilmos üzletében.

— **Hibaigazítás.** A „Határszéli Zabszemek” alkalmi humoros lap tiszta jövedelmének ma egy hetes számunkban olvasható nyugtatásánál érdembe vágó hiba csuszott be, mert a „Zabszemek” szerkesztői Duka, László és Ungváry voltak. A többi ott közölt névnek érdeemes tulajdonosai csupán a nyilvános számadás felülvizsgálóul tekintendők.

— **Az Ugoocsa” gyász.** Udvarhelyi Papp Zsigmond szomszédos laptársunknak az „Ugoocsa”-nak 12 éven át kiváló tollu fel. szerkesztője, vármegyei I. aljegyző és tb. főjegyző, kit lapunk szerkesztőjéhez nemesak kollegiális, hanem baráti kapcsol is fűzött, a szorgalmas és lelkiismeretes tisztviselő s a n.-szőlősi társadalmi életnek egyik kedvelt tagja, férfikora legszebb idejében, balesetből származott vérméregzés következtében, f. hó 10-én, életének 43-ik, boldog házasságának 13-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után Budapesten váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 13-án, a pályaudvarból a n.-szőlősi ev. ref. sirkertbe történt elhelyezéssel, általános nagy részvét mellett ment végbe. — A vidéki hirlapiróadalom, az ugesai köz- és magánélet egy tehetséges, munkabíró férfit veszített el a derék Papp Zsigmondban, kinek gyászos elhunytát rokonain és jóbarátain kívül neje, és kis leánygyermeké mélyen lesujtva fájlalják. Legyen könnyű a föld az oly korán elhunyt, magának jobb sorsot érdemelt férfi csöndesen porló hamvai fölött!

— **Kevésben mult,** hogy szomorú utókövetkezménye is nem lett a N.-Mihályban f. hó 21-én megtartott orsz. képv. választásnak. A fényes ünneppéggel megtartott választásról Steiner József a.-hrabóci körjegyző, neje, sógor-nője és s.-jegyzője, fogaton hazafelé tartottak, a midőn az egyik ló valamitől megijedve oldalra ugrott. Az oldalugrásra eltörtött a kocsi rudja, mire a lovak megvadulva örült vágatással rohantak jova az országuton Volya község felé. Horvát Armin s.-jegyző kiugrott a kocsi-ból, hogy a lovakat megelőzve — miután a megijedt kocsis nem birt velük — őket megállítsa, de erre már nem volt ideje, csupán Volya község lakosait lármazhatta föl, a kik minden oldalról elősereglettek és nagy nehezen lefoghatták az ijedt lovakat. Nagyobb baj hála istennek nem történt, csak Grosz Sárika k. a. a körjegyző sógornője, a ki szintén kiugrott a robogó kocsi-ból, a lábán és kezén szenvedett kisebb-nagyobb zuzódást.

— **Jegyváltás.** Dudits Miklós kolcshosszmezői tanító június hó 18-án jegyet váltott Laborez-Volyán az ottani tanító Horváth János kedves és művelt leányával, Emmával. Isten áldása legyen a köteendő frigyén! (Btl.)

— **Lourdes**-ba, a francia pirenei helység lábánál levő híres bucsujáró hegyre, f. é. augusztus hó 21-én két hétre terjedő zárandoklat indul Budapestről, Stájerországon, Karintián, Tirolon

és Olaszországon keresztül, egy egy napi megállással Milanóban, Genuában, Nizzában és Marseilleben. Lourdesban 4 napot tölt a társaság. A zarándoklat iránt érdeklődők forduljanak programért a nagyvárasi (Hontmegye) rk. plebániái hivatalhoz.

— **Vizbefult.** Spivák Mihály 8 éves fiú, alsó-bereczkii család-gyermek, fürdés közben f. hó 17-én a Bodrog folyóba fúlt.

— **A Világ vége.** Falb Rudolf, a tudós professzor, megjósolta, hogy 1899. év november 12-ikán visszavonhatatlanul vége a világnak. Az napon ugyanis földünk összeütközik egy üstökösrel, melynek tüzlávja elhamvaszt itt minden életet és lángsírba fojtja az egész emberiséget. Szóval pár hónap még a világ, azontul jön a semmi. Akik még félnek a Falb-féle világpusztulástól, szorongó aggodalommal tekintenek a november hó 13-ika elé. Amde megnyugtatóra szolgálhat Lützen egyetemi tanár felolvasása, melyet egy berlini egyesületben a minap tartott. Tény, hogy földünk — így szólt az előadó — ez év novemberének 13. és 14-ike közt összeütközik avval az üstökösrel, melyet Biela kapitány fedezett fel Josefstadban 1826-ban s róla Biela-üstökösnek nevezünk. Az összeütközést megakadályozni semmiképp sem lehet, de nem is lesz az olyan veszedelmes. Tudalevő dolog, hogy a csillagokat az üstökösnek még a legsűrűbb farkán keresztül is meglátni az égen, s még a legvékonyabb felhő is teljesen elfedi őket. Ebből kitűnik, hogy az üstökös nagyon szellős egy képződmény s különösen áll, ez a Biela-féle üstökösrel, melyet ha bár egy-egy körforgását hetedfelév alatt végzi, az utóbbi évtizedekben már nem láttak többé. Valószínű tehát, hogy ez az üstökös mindjobban feloldódott és anyagát befutott útja hosszában szétszórta. Ez a szétszóródás azonban rendszertelenül történt és ezért találkozik földünk csak nagyobb időközökben ilyen anyagrésekkel, nevezetesen minden évszázadban háromszor, 33-ban, 66-ban, és most 99-ben. Az üstökös ebben a formájában körülbelül olyan, mint valami szunyograj. Ezen pedig, mint egyébkor, most is minden baj nélkül keresztül fog menni a földgolyó, de az üstökös kisebb-nagyobb részei rajtaragadnak majd. Ezt a procedurát hullócsillagok alakjában fogjuk majd látni „Az összeütközés” egyetlen hatása tehát pompás csillaghullás lesz, a milyen volt 1833-ban és 1866-ban is. 1833-ban például Humbold segédjével egy óra alatt vagy 25.000 hullócsillagot látott. Minden hullócsillag egy-egy összeütközést jelent, és ilyen mindennap megtörténik. Átlag naponként egy millió hullócsillag keresztezi a földet, oly napokon pedig, a minő a november 13-ika is lesz, ez a szám sok, sok száz millióra emelkedik, de mind e hullócsillagokat persze emberi szem nem észlelheti. Lehetőség elvégre, hogy ama testek közt, melyekkel földünk november 13-án összeütközik, lesznek olyanok is, melyek meteor alakjában leesnek és nincs kizárva, hogy egy ilyen meteor emberben is kárt okozhat. De még ez sem méltó valami nagy aggodalomra, A statisztika szerint ugyanis minden évszázadban csak egy embert üt agyon meteor, — a mostani lehunyt század pedig már megadta a meteoroknak ezt az emberadóját is.

— **Egy jó házból** való fiú gyakornokul felvételik *Szent-Györgyi* Vilmos főtéri kereskedésébe S.-A.-Ujhelyben.

— **Marmatia.** Ez a neve egy új, speciálisan pedig máramarosi gyártmányának, mely, úgy látszik, nagy jövőnek néz elébe. — *Kávay* János és *Kozicska* György szigeti iparosok ugyanis hosszas kísérletezés után egy olyan szert találtak fel, mely minden épületgombát gyökeresen kiirt s új épületeknél a gomba fejlődését minden időre megakadályozza. — Hogy az épületgomba minő réme a háztulajdonosoknak, az általánosan ismeretes. Az is tudva van, hogy a gomba kiirtása eddig rendkívül nagy költségbe került, mert nemcsak a megtámadott faépületeknek kellett kidobni és megsemmisíteni, de a padló alatti földet is 1 méter mélyen új, száraz homokkal kellett pótolni, a nedves falakat levern, azokat ujonnan kátránnyal bevonni. A „Marmatia” a feltalálók állítása szerint mindezt feleslegessé teszi, mert a megtámadott farészek a „Marmatia”-val való bevonás után továbbra is használhatók és örökre mentesek maradnak a gombától. M.-Sziget volt polgármestere — írja a „Máramarosi Lapok” — a színház és a kaszárnya épületeken tapasztalta a találmány kitűnő hatását s ezért a feltalálókkal a szert szabadalmaztatta és „Marmatia” néven védő-jegygyel ellátva forgalomba is hozatta. A szabadalmat Magyarország és Ausztria területére meg is kapták s most már a feltalálók „Kávay János és társai” cég alatt egyesülve a „Marmatia”-t az ország minden részébe szétküldik, sőt a gombás házaknak gombától való mentesítését is 10 évi jótállás mellett elvállalják. — Ha meggondoljuk, hogy a „Marmatia” ára is rendkívül olcsó, (egy kilogram, mely 4 □

méter felület impregnálására elég, 40 krba kerül) nem kételkedhetünk benne, hogy csakhamar elterjed a „Marmatia” s ha valóban bevállal, áldásos lesz minden háztulajdonosra.

— **Eladó** S.-A.-Ujhely város határában igen jó karban levő s termőképes 6350 □ öl nagyságu szőlő jutányos ár mellett. — Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatala ad.

Selyem-damast

75 krtól 14 ftt 65 krtól méterenként, — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ftt 65 krtól méterenként, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig pósta fordultával** küldenek, **Henneberg G.** (cs és kir. udvar szállító) **Selyemgyárai Zürichben.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 5.

Irodalom

Réz László könyvéről „A Drugethek és Homonna reformátója”-ról *Thomán* Dávid dr. nyugalmazott közközházi főorvos egyebek közt így ír az „Ungvári Közlöny” jún. 22-iki számában: „... a mű erősen lekötötte figyelmemet, tartalma nagy érdekességgel bír... azért kívánom ismertetni és a nagyközönség figyelmét ráterelni. „A Drugethek és Homonna reformátója” 158 oldalon IX. fejezetre osztva, nagy olvasottságra valló, kitartó szorgalommal írt mű... Különösen a Zemplén- és Ung-vármegyei értelmiségnek ajánlom szíves figyelmébe, mivelhogy a tárgy, melyet a szerző felkarolt és eléggé bőven taglal, e két vármegye multjával szoros összeköttetésben áll és dióhéjban egy nagy darab érdekes történetet tár elénk fiatal szerzője: *Réz László* homonai ev. ref. lelkész. (A mű megrendelhető szerzőjénél, Homonnán.)

Mara rózsái. E címmel kétkötetes regénye jelent meg *Kemechey* Jenőnek, aki a „Budapesti Hírlap”-nak belső munkatársa s nekünk kedves barátunk. A regénynek egy része Zemplénben játszik. Kedves földünknek ez az érdekes munkája bizonyára kapos jószág lesz itthon is a pátriában, kivált pedig otthon „Rigóország”-ban. *Kemechey* vonzó írói egyéniségét itthon sem, más- hol sem kell hosszasan ajánlani, mert a név maga a legjobb ajánló. Különben rámutatunk lapunk mai tárcájára, mely a *Huszárok* alatt t. barátunk nevével találkozunk a nyájas olvasó. A „Mara rózsái”-t kiadta a Singer és Wolfner cég a nála megszokott illéses kiállításban. A regény ára 1 ft, 80 kr.

— **Az „Adalékok” júliusi füzeté,** mint már jelentettük is a júniusi füzetben, kivételesen nem júl. 1-én, hanem közbe jött okok miatt **júl. hó 15-én fog megjelenni és kiadatni.**

A „Magyarország” politikai napilap semmiféle magánérdeknek nem áll szolgálatában Egyenes, soha meg nem tántorodó, bátor irányának a legnagyobb érdeme van abban, hogy a közszellem hazánkban megváltozott és a kormányzati irány jobbra fordult. A bukott rendszer elleni harcot a „Magyarország” kezdte, vezette és lankadatlanul szította egész diadalig. Ennek nyomán következett be ez a nemesak zsurnalisztikailag, de politikailag is fontos esemény, hogy Kossuth Ferenc is a lap munkatársai sorába lépett. Vele együtt a lap fővezérekirója Bartha Miklós, a magyar nyelvnek és a magyar szónak és a magyar gondolkodásnak ez a nagymestere, a kinél szebben és igazabban magyar publicista még nem írt. A „Magyarország” hírszolgálatát páratlanul áll a magyar zsurnalisztikában, az összes többi lapokat megelőző kitűnő forrásokból szerzett értesüléseivel. A lapot Holló Lajos, ez a nagy tevékenységű és minden közszükség iránt élénk érzeléssel bíró képviselő szerkeszti Lovász Márton dr. h. szerkesztő közreműködésével. A „Magyarország” előfizetése 14 ft, félévre 7, negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. Legelőszérűbb az előfizetési pénzeket postautalványon küldeni a „Magyarország” kiadóhivatalába.

Művelt ember, ma már nem nélkülözheti az újságot nyáron sem. A most következő félév alatt is oly nevezetes események várhatók, — hogy csak Dreyfus kapitány új perét említsük, mely a rennesi hadbírósg előtt június 17-én veszi kezdetét — hogy szinte elképzelni sem lehet oly embert, a ki fölöslegesnek találná ily időben az újság-olvasást. A Pesti Hírlap, mint rendszeren, ismét érdekes közírtmányokat tartogat az új előfizetési időszakára Mikszáth Kálmánról hosszabb, vidám elbeszélést közlő Krúdy Kálman csinytevéséi cím alatt. Regényesarnokában pedig Malombra címmel szenzációs olasz regényt s utána már augusztusban Werner Gyula új eredeti regényét fogja közölni. Azt már mondani sem kell, hogy a Pesti Hírlap közli ma a legelső, a legjobb tárcáiról dolgozóit, kik közül elég Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Murai Károly, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Tömörkény István, Bede Jób, Homok neveit említeni. Ehez járulnak a rendkívül kedvezmények Minden előfizető havonként kis jegyzéknapit kap s azonkívül kerácsonyi ajándékul a Pesti Hírlap nagy képes naptárát; továbbá kedvezményes áron megrendelheti a Párisi Divat című díszes heti divatlapot s elkészítheteti fenyképének nagyobbit hasonmását, keretbe foglalásra alkalmas formában. Jó lélekkel ajánlhatjuk azért minden olvasónk figyelmébe ezt a jól szerkesztett s legnagyobb terjedelemben (naponként 20—21, vasárnap 32—40 oldalon) megjelenő napilapot, melynek előfizetése egy hóra 1 ft 20 kf, negyedévre 3 ft 50 kr.; a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 ft 50 kr., mely a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78.) címezendő, a honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

Hogyan reklamáljuk a magasan kivetett harmadik osztályu kereseti adót. A kinek baja akad mostanság a harmadik osztályu kereseti adóval, annak kiválóan jó szolgálatot tehet az a kis füzet, a melyben *Berényi* Pál dr., ez a jónévtű közigazdasági író, állította össze mindazokat

a tudnivalókat, a melyek a föld-, ház- és a kereseti adóra vonatkoztak. A tartalmas füzet a Márkus Dezső dr. szerkesztésében közre kerülő „Jogi Könyvtár” 6. számát képezi és az első része annak a sorozatnak, a mely ugyancsak *Berényi* összeállításában közli majd az adótörvényeket. A most megjelent füzet az egyenes adók említett három fajára vonatkozó intézkedéseket ismerteti, különösen kimerítően tárgyalja a kereseti adót, ennek során a III. oszt. kereseti adóra vonatkozó összes rendelkezéseket, a kivétel módját, alapját és azokat a módokat, a melyeken a mértéken túl való megadóztatás ellen védekezni lehet. Abban a borzasztó labirintusban, a melyet a rendeletekkel és utasításokkal sokszorososan kiegészített és magyarázott adótörvények jelentenek, minden adózópolgárnak ajánlatos tudnivalókat tartalmaz, könnyen megérthető, magyar nyelven a *Berényi* Pál füzeté. Sajnos, a magyar ember csak sir és panaszkodik a nagy adóteher ellen, de gyakorta azt se tudja, hogy mi alapon rójják meg vele. Természetes, hogy védekezni sem tud a kiadás ellen és csak szítja a finansziót, a kit a nagy adóteher kútforrásának tekint, holott senkire sem esik jogtalanság, ha tudja a módját, miként keresse igazait. Ennek pedig csak egy módja van, megismerni a törvényt és azokat az utakat és módokat, a melyeken utánna járjon az igazának. Az ismertetett kis füzet, a mely bizonyára nagyon kapóra jelent meg azok számára, a kik III. oszt. kereseti adóval vannak megterhelve, mindegy megadja a kellő útmutatást, Grill Károly es. és kir. udvari könyvkereskedés kiadásában jelent meg Bpestben és 40 kr-ért már kapható a Lóvy A s.-a.-ujhelyi könyvkereskedésében.

A sarkányok országából e. alatt írta meg *Cholnoky* Jenő hazánkfa, híres keleti utazó, Kinárol szülő utirajzát, melyekre a kiadóeg (Veszprémben *Köves* és *Boros* könyvkiadóhivatal) előfizetést hirdet. Fűzött példány 4 ft, kötve 5 ft 50 kr. A mű ez év november havában jelenik meg!

A mikenei oroszlánok egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott köveit az óskor homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu fölé, az oromfalba, durván, nagyoltan faragott oroszlanpárt helyezték az ósidók művésze. A két oroszlan egy oszlopra kapaszkodik Törökország, fészülő izmaik, mintegy a művészet törekvését is mutatja, jelképezi, mely a durva formába az erőt iparkodik nagy nehezen kifejezni. Ez a kapu az a nagyszerű diadalív melyen át a görögség művészi tevékenysége világhódító körútra indult. A híres kapu legújabb képe a „Nagy Köpes Világörtenet” 30-ik füzetében jelent meg. A munka 12 kötetes lesz, s Marczali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Gyomlay Gyula dr. írta. Egy kötet ára díszkötésben 8 ft. Füzetekint is megjelen, minden szombatban 1 füzet, á 30 kr. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, Üllői-út 18.) s az ó révükön Lóvy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvkereskedésében.

Egyesületi élet.

A Bodrogközi jótékony nőegyesület május 23-án tartott ünnepélyének legutóbb 1324 ftban kimutatott jövedelméhez újabb befolyt felülfizetések és pedig:

1. Windischgrätz Lajos hg.-né részéről 20 ft
2. Nms. özv. Korniss Károly gfnő „ . . . 10 ft

így tehát eddig összesen: . . . 1354 ft

K.-Helmezz. 1899. jún. 21.

Oláh Ignác.
pénztáros

A s.-a.-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület saját alapítékjének gyarapítására mához egy hétre, vagyis júl. hó 2-án a „Torzsás”-on *nyári táncmulatságot* rendez. — Kezdeté délután 3 órakor. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság ugyanaznap a régi „Nyul” kerthelyiségben fog megtartatni. — Délután 3 órától esti 11 óráig társaskoeci közlekedés a „Torzsás”-ra a „Magyar király” szállótól.

A s.-a.-ujhelyi izr. betegsegélyező egyesület f. évi július hó 9-én tartja meg nyári táncmulatságát kozmai *Kun* Frigyes diszelnöksége alatt a régi „Nyul” kerthelyiségében.

A sárospataki polgári kaszinó mult évi működéséről figyelemre s egyszerűságra a kaszinók részéről követésre méltó „Jelentés”-t adott ki nyomtatásban *Kötse* István a kaszinó igazgatója. Az 1—20 oldalra terjedő Jelentés tartalma: Bevezetés — A kaszinó tagjai — Igazgatói jelentés — Hárend — Játékok díja — A felolvasásokról — A kaszinói könyvtár — Könyvtári szabályzat — Az 1898. évi számadás — Az 1899. évi lapok és költségvetés — A közgyűlés jegyzőkönyve és a Zárószó. — A kaszinó tisztviselői Ballagi Géza dr. elnök, Kötse István alelnök-igazgató, Steinfeld Jenő titkár, Ványay Gyula pénztáros, Kiss Sándor dr. ügyész, Kötse István főkönyvtáros és Steinfeld Jenő alkönyvtáros. — A tagok száma: 76, kik pontosan fizették le tagsági díjaikat (á: 6 ft) mit bizonyít az is, hogy a hátralekös tagdíj mindössze is csak 22 ft volt a mult év végén. A mult évről áthozott vezérnyomtatvány 330 ft 75 kr. Legtöbb bevétel (380 ft 90 kr.) volt a kártya-játékból. A könyvtár-jegyzék szerint 176 szerzőtől 343 kötet könyv van a kaszinó birtokában. — Kívánjuk, hogy a kaszinó működésének ezt az előttünk levő első évkönyvét több száz és száz követhesse meg s mint ez az első, úgy a többi évkönyv is mindig a kaszinó életének virágzásáról adjon számot!

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A „Drugethek és Homonna reformációja.”

Ily címen nem érdektelen történeti tanulmányt tartalmazó egy vastag könyv jelent meg a napokban Réz László homonnai ev. ref. lelkész által, mely könyvnek érdemi bírálatába bocsátkozni annál kevésbé szándékom, mert abból, minden elfogulatlan olvasó előtt, szembeötlő és nyilvánvaló a felekezeti irány, következtetésképp az elfogultságból folyó egyoldalúság. Kényszerít azonban a felszólalásra a könyvnek egy részlete, melylyel a szerző igaztalanul támad a homonnai r. k. leányiskolának nevelés-oktatás irányát, az igényekhez (?) nem alkalmazkodása és így közvetve az iskola vezetői ellen is.

Szól pedig az a részlet következőképpen:

„A 80-as években ezen iskola (t. i. a r. kath. elemi leányiskola) ügyében új fordulat állott be. Andrassy Aladár grófné apácákat telepít s a leányok nevelés-oktatását az apácákra bizza. Azonban ezen fordulat csak látszólagos, mert a leánynevelés-oktatás ilyen irányára nincs szüksége e városban. Bátorokodom kijelenteni, hogy a leánynevelés-oktatás ilyen irányra, itt is, másutt is, a női proletariátus valóságos melegágya. A nagyobb igényeket nem képes kielégíteni, a kisebb igényeknek pedig sok.”

Bármennyire igyekeztem is e sorokban foglalt állítások közötti összefüggést megjelölni: nem sikerült; alaptalanul oda vetett állítás az, mely bizonyításra szorul.

Hogy az apácák vezetése alatt álló iskolák, s így leányiskolánk nevelés-oktatás irányát is a női proletarizmusnak valóságos melegágya: a szerző bátorodik kijelenteni, okát azonban nem adja. Nem vehetem megokolásnak azt az állítást, hogy az a nagyobb igényeknek kevés, a kisebb igényeknek pedig sok; nemcsak, mert szerintem ez nem a nevelés-oktatás irányára, hanem magának az iskolának tulságos, illetve hiányos fejlettségére vonatkozik; de azért sem mert ez az állítása szintén nélkülözi a megokolható alapot.

Leányiskolánk ugyanis, mely az Andrassy Aladár grófné öxeciája kegyes pártfogása alatt áll, róm. kat. jellegű; irányát: vallás-erkölcsös, hazafias szellemben való nevelés, megfelelő egyházi felügyelet és igazgatás alatt. Hogy pedig ez az irányát a női proletariátus melegágya volna: olyan állítás, mely azonfölül, hogy bántó, nem lehet egyéb, mint a szerző felekezeti türelmetlenségnek, elfogultságnak megnyilatkozása; sőt bizonyítékok nélkül s azok hiányában hebehurgya ítélet, a mit, mint olyant, már csak a történeti igazság érdekében is visszautasítani önértékes kötelességünk.

Ugyanez a feleletem magára az iskolára vonatkoztatva a szerzőnek ama kitételével szemben is, hogy „a kisebb igényeknek sok, a nagyobb igényeknek pedig megjelölni nem képes.”

A nevezett leányiskola, ugyanis, Andrassy Aladár grófné öxeciája kegyes áldozatkésztségéből és a törvény követelményeinek megfelelően hat elemi osztályból áll; vezetői az irgalmas nővérek, kik mindnyájan okl. tanítónők; tanítanak pedig egy, annyit és azt, a mint, a mennyit és a mit a népiskolák számára kiadott ministeri tanmód, illetve tanterv előír. Ebből látható, hogy ez az iskola a törvényes igényeknek megfelel, a nagyobb igényeket kielégíteni nem célja, a kisebb igényeknek pedig nem sok, csak annyi, a mennyit egy rendes hat osztályos általános elemi iskola adhat s adni is szokott, nemcsak itt, de másutt is; sőt, ha óhajuk — a minek szerző könyvében kifejezést adni is siet — teljesül: majdan az ő felekezeti iskolájuk is adni fog.

Nem sértő támadásra és merő ráfogásra, de inkább nagy hállára s méltán elismerésre kötelezte a grófné öxeciája Homonna város anyagi javakkal mostohán megáldott polgárságát (ide nem sorolom az izr. vallásukat, mert saját felekezeti iskolával bírnak), hogy a mit ők saját erejükkel nem tehettek, öxeciája hozta meg az áldozatot: iskolát adott nekik s ugyszólván ingyenes leányneveléstől s oktatásról gondoskodott, sőt a leányiskolát még két osztályból álló felső leányiskolával fejleszteti is óhajta! Egyedül öxeciájának köszönhető tehát, hogy a homonnai r. k. leánynevelés és oktatás ügyében a 80-as évek óta ily örvedetes és tényleges (s nem látszólagos!) fordulat állott be.

Szólhatnék még, ha a szerzőt a felekezeti türelmetlenség példájában követni akarnám, a „katolizmus szürke hamu”-járól, meg a „protestantizmus izzó parázsá”-ról; de mert az mesz-

sze ragadna tárgyanatól és áldatlan tollharcra vezetne, a mi pedig nem céloim, — befejezem azzal a jóindulatu egy megjegyzéssel, hogy a ki történetet ír, tisztítsa meg lelkét felekezeti elfogultságtól és szolgálja legjobb tudomása szerint az igazságot!

„Fiat iustitia!”

Kálmán Nándor,

a homonnai el. leányiskola hitoktatója.

Az emberszeretetre való nevelés, a felekezetek közt való béke ápolása.

Irta és felolvasta a felső-körnek T.-Terebesen 1899. máj. 4-én tartott gyűlésében Loykó Imre.

Az általános, boldogító béke a szereteten alapszik, azon szereteten, mely minden fogékony emberi szívnek legnemesebb érzelmé s mint ilyen minden igaz vallásnak is sarkköve.

A ki munkássága eredményének elérésében találja első és legszebb jutalmát, ugy erre nézve a szeretet ápolása, fejlesztése a legháládatosabb tér; mondhatjuk oly tőke befektetés, mely százszoros kamatot hoz. Hiszen kevés szeretettel is a gyermek teljes ragaszkodását érhetjük el. És ki tud ugy — oly odaadással és önzetlenül szeretni mint a gyermek — ha érzi, hogy viszont szeretetik? — Azért a szeretetre csak szeretettel lehet nevelni, vagyis a szeretet nevelésén-k legfőbb és leghatásosabb eszköze maga a szeretet.

De mert a szeretet az embernek vele született hajlamai, mondhatjuk ösztönei közé tartozik, azért az iskolának kötelessége pusztán csak a kellő irány megválasztása, vagy a szeretet ferde hajlamaiból kifolyó kinövésnek korlátozása. — Mivel pedig az ember a szeretet hajlamával születik a világra, ebben a természet rendjének az ember részére kijelölt irányát, hivatását láthatjuk s egyik legvilágosabb bizonyítékát annak, hogy az ember mint társas lény szeretetre van teremtve s így lényének alkotásánál fogva egymásnak elensége nem lehet.

Hogy mégis a tapasztalat az ellenkezőjét bizonyítja, azt csak az ember vele született szeretet hajlamának korlátolt elfogultságból eredő ferde irányban való ápolása s az élet iskolának osztály csoportok szerinti érdekének szolgálata eredményezhette.

Rokonszenv, jóakarát, gyöngédség, indokolt elnézés mind a társadalom összefűző kapcsolai, melyek nélkül azon társadalom elemei egy oldott kéve szálaiként részeire bomlana fel s mind ezeknek forrása, eredete a szeretet. Azért a szeretet érzelmének oly irányban való művelése, hogy általa a társadalmi rend békéje s ebből kifolyólag az emberszeretet célozassék, az iskola legnemesebb feladatai közé tartozik. Ezen cél pedig az iskolában elérhető külön munkaprogram nélkül is, a mennyiben az iskola eljárása ugyanis a nevelve tanítás és tanítva nevelés.

A szeretet nevelésének tulajdonképeni melegágya a szülőház, a család, az iskola csak segédmunkának tekinthető. De meg a család inkább csak az egyed iránti szeretetet táplálja, addig az iskolának mint közérdek különbséget nem ismerő eszközének, az általános tehát inkább az emberszeretetre szolgálata kell félnie.

A szeretet mint érzelm el nem sajátítható, be nem tanítható, hanem csak fejleszhető és irányítható; azért az oktatás és bizonyíték, ismeret és tudás nem lehet az érzelm tája, legfeljebb irányítója; a szeretet érzelmét csak oly szellemi ingerekkel fejleszhetjük, melyek a lélek ezen fogékony tehetőségére benyomással vannak s azt kifejlődésében, bizonyos irányban való haladásában serkentik és a lelki erőket többi tehetőségeit ezen érzelmekkel összhangzó cselekvésre buzdítják. Azért ezen fejlesztő inger nem annyira a szellemi, de az érzelmi világból merítendő.

Tudás és érzelm egymást ellensúlyozó crók ugy hogy az ember lelki egyensúlyát csak a kétőnek összhangzó bírása hozhatja létre, de mindkettő egymagában a másika nélkül károsan gyümölcsöző töké. Azért a tanítás folytonos kísérője legyen az érzelm, de különösen az összes érzelmek forrása, melegágya a szeretet. És ha ezen érzelm fejlesztésénél az iskola az általános társadalmi érdekét szolgálja akarja, a mint az egyuttal kötelessége is, ugy irányítsa a gyermek szeretet hajlamait nem az egyecsek, avagy osztályok felé, hanem az egész emberi társadalom felé.

Ezen célját pedig, a mint azt már érintettem, elérheti külön speciális munkaprogram az az, az iskolai időnek külön e célra való tágitása nélkül is; ha

a) az egyes tantárgyaknak a szeretet érzelmére hatással bíró részeit felhasználja az általános emberszeretetre irányítására.

Olyan alkalom pedig kínálkozik bőven, majdnem minden tantárgynál.

Igy pl. a földrajznál az egyes vidékek speciális jellegének tárgyalásánál felhozható, hogy itt ilyen, amott olyan munkával hasznosíthatja magát az ember, ugy hogy a különböző munka termékei végeredményében kielégíthetik az általános igényeket; egyik vidéknek foglalkozása kielégítést nyer más vidéket jellemző gazdagságban. De mind ez csak az emberek szorgalma

mellett érhető el. Az egyes vidékek lakóit ne nevezük a földrajz rideg elnevezése szerint lakóknak, mert lakó az állat is, hanem embertársainknak, mert ezen kifejezés közelebb hozza az embert emberhez s az érzelmekre is kedvezőbb benyomással van.

Egyes városok avagy országrészeknél felhozható azoknak oly iparcikkei, melyek a gyermek előtt ismeretesekek s mindennapi életünkben nélkülözhetetlenek, hogy a gyermek tanulja az embert műveiben megbecsülni és így szeretni.

(Vége köv.)

A csörgői állami elemi népiskolában az évi záróvizsgálat f. hó 10-én tartatott meg, melyen részt vett Sennyei Gézáné báróné csörgői, Ft. Fenczik Endre, Fenczik Endréné és Gerzanic János tanító N.-Toronyáról. A vizsga után felkérte a báróné ömélt. a vezető tanítót Paulovics Jánost, hogy a legközelebbi vasárnap összejönésnek a gyermekek, szeretné őket megjutalmazni, mivel a vizsgával nagyon meg volt elégedve. Eljött a várva-várt nap, a tanító nemzeti lobogó alatt, zeneszó mellett, párosával levezette a növendékeket a báró ur kastélya elé, hol már a báróné öméltósága több nagy uri vendéggel várta a növendékeket. Megérkezéskor megéljenztek a növendékek a magas urakat, szózat élénklése után szavaltak. A szavalás után a báróné maga, saját kezével azokat a növendékeket, a kiket vizsga alkalmával jó feleleteikért jegyzékbe vett, értékes jutalomkönyvvel ajándékozta meg; továbbá minden egyes leány növendék kapott szép értékes kendőt, a fiúk igazán mondhatni értékes zsebkést s valamennyien több drb. mézeskalácsot. Egy növendék megköszönte a nemes bárónénak a jutalmakat, a növendékek a himnusz élénklése után még több népdalt énekeltek, azután felmentek a Feketehegyre, ott estig táncoltak, a báróné még a zenészeket is megfizette.

Meg kell jegyezni, hogy Sennyei Gézáné báróné a nagy szünidőkön az iskolában saját költségén menedékházat tart fenn, hol 70—80 gyermeket tejjel lát el naponként. r. l.

Varannórol írja levelezőnk június 22-iki kelettel: Ma volt az állami iskola róm. kat hit-tani vizsgálat. Tudni való dolog, hogy a hittan, mint isk. tantárgy nálunk országsszerte még nem a leghelyesebb pedagógiai elvek szerint kezeltetik. Eppen azért jól eső öröm tölti el az ember lelkét, ha látja, hogy ez irányban is történik haladás. Egy ily haladást mutatott be ma pl. Tomesányi Kálmán, áll. isk. hitoktató, a mai vizsgálaton. Az első, második és harmadik osztály, mint ahol a tanító hivatásos működése leginkább szembeötlő, oly értelmes, a vallás és erkölcs tanainak oly teljes felfogásáról tanuskodott, hogy itt is őszinte szívből gratulálok az eredményhez!

Vizsgálatok. A s.-a.-ujhelyi aut. ort. hitközség elemi iskolájában az évi nyilvános évszázó vizsgálatok a következők sorrendben tartatnak meg. F. 28-án d. e. 8 órakor az I—II., d. u. 3 órakor a III. és 29-én d. e. 8 órakor a IV—V. osztályok vizsgálatok. Ezekre a vizsgálatokra a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja. S.-A.-Ujhely, 1899. jún. 21. Az iskolaszék.

Értesítés.

A pápai, állami tanítóképző-intézet I. osztályában az 1899/1900. tanévben több, teljesen ingyenes és féldíjas, állami segélyállomás lesz betöltendő. Folyamodványok július 1-ig ide küldendők. A főlvételi-vizsgálatok július 3-án tartatnak, melyre az elégtelen osztályzatú, avagy IV. gimnaziális, vagy polgári iskolai osztályt nem végzettek kötelezettenek.

Tudakozódásokra innen — kívánságra — bővebb tájékozás adatik.

Pápa, 1899. évi június hó 15-én.

Szováthy Lajos.
igazgató.

CSARNOK.

NÓTÁK.

(Megzenésítette: Huber Gyula.)

Ejnye, ejnye adta-vette . . .

Ejnye, ejnye adta-vette legénye,
Nézz' az ember, mi nem jut még eszébe!
Alig-alig sarjadoszik a bajsa,
Már is hajrá! házasodni akarna.

Legényesaló, incselkedő leánya,
Mi nem volna szemedben még a szálka?
Toldd meg inkább szoknyád egy-két arasz-szal,
Feleségül csak ugy viszlek magammal.

Legszebb virág . . .

Legszebb virág a nefelejts virága,
Az illik a széke leány hajába;
Tűzz egy szálát te is rózsám

Abb'a bodros hajadba,
Istenemre!
Beléd bomlik az ég legszebb angyala.

Nefejejs a szöke leány virága,
Szöke lány a barna legény babája;
Bodros haju szöke kis lány,
Ha te lennél a párom,
Jaj, de vigan,
De boldogan élném is a világom.

Nem keresek csillagot én . . .

Nem keresek csillagot én az egen,
Ott tündöklök bogár-sötét szememben;
Ha lelkekre hull lángoló sugara,
Reám ragyog az ég ezer csillaga.

Rabod lettem, rabságodban szenvedek,
Rabul ejtett csalogató szép szemed;
Olelő két karod legyen bilinesem,
Megáld érte ezerszer az Uristen!

Hajrá fiuk . . .

Hajrá fiuk, hajahaj!
Legényélet kutyabaj;
Házasodjék a bolond,
Ha nem talál jobb dolgot.

Nem kell nékem feleség,
Majd, hogy mások szeressék!
Legényélet gyöngyélet,
Asszony nélkül megélek.

Szendrői Holozsnyay Ciril.

Mányi Lajos †.
1830—1899.

Nem tudom én mi az, a mi oly lehetlenné teszi nekem, hogy a természet örök törvényének abba a kérélytelen végzetébe, hogy ő élt s tehát — mert annak ideje elérkezett — meg kellett halnia, belé nyugodhassam! Talán a szeretet, a mely előttem az ő emlékére nézve minden más felfogást megvető gúnynyal illet; talán a tisztelet, a mely szeretetemből eredett, a melynek a gyökere a szívem mélyéből fakadt; talán a rajongás az, a melyet az ő lelke oltárára öntudatlanul helyeztem oda, szívem dobbanásaiban, keblem sóhajaiban és könyeimben, a mik szememből eltitkolgatva peregetek, mikor az ő húrjai a Csermák, Lavotha, Rózsavölgyi ábrándjait úgy adták vissza, hogy azok hangjaiban hazám, nemzetem lelke: az emlékezés a multakra, a jelenbe való bizalmas megnyugvás és a jövőbe helyezett hit visszhangzott!

Oh, kedves, drága öregem! hányszor ragadtál el engem a búval-bajjal küzdő gyarló embert azokba a sferákba, amelyekbe a teihlettel lelked felemelkedett: a hangok filozófiája sejtelmes igazságának a zenitjére, a hová csak az követhetett téged, kinek lelkében a te édes magyar zenéd visszhangra talált.

Szerettelek mint embert: mert nagyon jó, mert igazán becsületes voltál; szerettelek: mert gyöngye voltál a te nemzetséged gyöngyeinek, a kik ha szeretnek, igazán szeretnek; szerettelek, mert fájt, igazán fájt az, hogy csak kevesen tudtak úgy érteni, a mint én tudtalak, ki nekem barátságom kívül mást soh' sem adhatam és — szerettelek, mert küzdésem életeden át oltárköveket gyűjtöttél szent meggyőződésnek: hogy Rákóczi lelke örökké él — — —

Hát! — nem hallom többé soha hegedűdet! Nem hallom az acélos hangokat csodásan zengeni, a mint zúg a vihar, mi megremegtette gyarló szívemet! nem hallom sirni úgy, mint sir a kis árva elhalt szülőjének sirhantja felett! és nem hallom többé a mint sokszor hallám: kacagni édesen, hogy bánjam a kacajt, mert arról a búra hajj emlékezetem.

Isten veled hát! nyugodjál békével!
Es — ha van, a miben én hiszek: ott fent is öntudat; ha ott is éreznek s emlékezni tudnak; ha a rokon lelkék az égből a földre viszsza sóhajtának, úgy mint én utánad: lelked órájában megjelenő árnyad legyen vigasz nekem — bűmért te utánad.

S.-A.-Ujhely, 1899. június 23-án.

Prihoda Etele.

Temetése szakadó záporosóben f. hó 23-án d. u. ment végbe Palotás-utcai házából. A keletlen csunya idő nem tartotta vissza a minden rendű és rangú résztvevőket, kik impozáns nagy számban vettek részt ezen a megható temetésen. Rohoska József ref. káplán végezte a temetés szertartását a ravatálnál, mely az eső miatt a halottas szobában volt fölállítva; ott mondott, sajnos, csak kevesektől hallott fenkölt szellemű gyászbeszédet a vén cigányprimás fölött, a kinek tehetetlen öreg napjaira, fájdalom, hogy „nyútt vonójából“ csakugyan „bot“ lett! . . .

Mányi Lajosnak utolsó utjában Ujhely valamennyi cigányzenésze játszotta a gyászindulót. Így kísérték a koszorus koporsót a ref. sírkertbe, a hol a sírnál id. Bajusz József bátyánk megható vers-ben bucsuzott el a szabadságharc-beli nemzetőrség zenekarának volt lelkes karmesterétől; majd a cigány zenekar játszotta el a szegény öreg cigány legkedvesebb nótáját, melyben az is benne van, hogy:

„Oda lent már nem fáj semmi . . .“

Azután sirba eresztették az egek, meg az emberek könnyűtől áztatott koporsót.

Közgazdaság.

A vetések állása.

A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotokról a földmivélésügyi miniszterhez vármegyénkbeli is részletes tudósítás küldetett. Nem lesz érdektelen, ha a tudósításból részleteket közlünk, amint következik:

A buza szépen elvirágzott s virágzik. A vetések többnyire sűrűek s e miatt néhol az utóbbi időben, főképp kövérebb talajokon, megdőlték. Egyes helyeken férgek pusztítják. A kalászosok azonban többnyire szép hosszúak és így általában jó középtermés remélhető.

A rozs elvirágzott. Miután az utóbbi napokon volt hűvös, szeles időjárás sok helyen még virágzás közben érte, e helyeken a kalászosok hézagok lesznek, a legtöbb vidéken azonban kedvező időben elvirágzott, jól termékenyült s a szem jól telik. A vetések a kövérebb talajokon megdőlték; helyenkint foltokat mutatnak, de általában még középtermésre van kilátás.

Az árpa kalászosni kezd. Az utóbbi napok száraz és hűvös időjárására ott is rendbe jött, a hol eddig gyenge volt. Helyenkint a vetésekben sok a vadrepce, egyes helyekről a drótféreg és lótetű pusztításai miatt panaszoknak; vidéki általában középtermés várható.

A zab már szárban van, sőt helyenkint zászlaját kezdi tolni. Az utóbbi napok hűvös, szeles időjárását a vetések sok helyen megsínylették és megsárgultak, de általában jól fejlődik, általában pedig középtermést ígér.

A repce helyenkint jól esővesedik, de a vetések túlnyomó részben foltosak, egyenetlenek és több helyütt a bolhaktól szenvednek. Itt-ott már érni kezd.

A kukorica a hűvös, szeles időjárás s a május havi bőséges esők folytán helyenkint megsárgult és lassan fejlődik. A gaz több helyütt igen felburjánzott benne. Első kapálása be van fejezve, néhol már másodszor kapálják.

A hüvelyesek a hűvös időjárás mindenfelé sűrűk, sőt a homonnai, szinnai és a sztrópkai járásnak egy részében a bab elfagyott.

A kerti vetemények többnyire jól állanak, kivéve a dinnyét, mely a hűvös, esős időben rosszul kelt s fejlődésében visszamaradt. A tököt, ugorkát, ahol el nem fagyott, kapálták.

A köles és a tatárka a legtöbb helyütt szépen bokrosodik.

A len és a kender többnyire jól fejlődik, de helyenkint ritka és alacsony.

A dohányplánták többnyire jól beálltak s helyenkint már kapálják.

A cukorrépa fejlődésében többnyire előhaladt, de helyenkint visszamaradt s igen elgázosodott. Itt-ott férgek pusztítják.

A takarmányrépa fejlődésében, a hűvös időjárás miatt, visszamaradt, több helyütt a pajoroktól és lótetűtől szenved. Második kapálását mindenütt befejezték.

A burgonya többnyire jól áll s helyenkint virágozni kezd. A laposabb helyeken itt-ott kipusztult. Második kapálását bevégezték.

A mesterséges takarmány igen jó hozamot adott ugyan, de betakarítását a kedvezőtlen idő megzavarta. A zabosbukkony és csalamádé az éjjeli hidegek folytán, főképp a partosabb helyeken, lassan fejlődnek.

A rét, a széna, sok helyütt iszapos s mennyiségre nézve sem mindenütt kielégítő.

A legelők kielégítően állanak.

A szőlők zöld ojtása javában folyik. A virágzást eső és szél zavarta meg. A termés gazdagságát itt-ott* a jég megdézsmálta. A fürtök feltöltése az éjjeli hidegek folytán lassu.

A gyümölcs a kedvezőtlen időjárás s főképp a cserebogarak pusztításai folytán legtöbb helyütt kevés. Aránylag még a szilva, alma és körte mutatkozik legjobban.

Elemi csapások. Június 3. és jún. 13. éjjelein dér és fagy okozott több helyütt a kerti veteményekben, burgonyában, szőlőkben s részben a kalászosokban is több kevesebb kárt.

Ezek folytán évünk, ha nem is lesz igen bőtermő, de ha újabb csapás, mitől isten ment-

* F. hó 22-én a toronyai szőlőket erős jégverés érte; Ujhely határában pedig főképp a Fekete-hegyen fekvő szőlőket félórashosszat zuhogó zápor, mely a szilvásokban is rengeteg kárt okozott, dézsmálta meg. Szerk.

sen, nem éri, mindenesetre a jobb évek közé fog tartozni.

Ugy legyen!

Uj hitelszövetkezet. Sárospatakon az 1898. évi XXIII. t. c. alapján f. hó 21-ikén alakult meg a hitelszövetkezet 114 részvényessel és 186 üzletrészszel, Kulcsár Józsefnek a bpesi központi hitelszövetkezet kiküldöttjének vezetésével. Az új hitelszövetkezet a Zemplén-vármegyei Gazdasági Egyesület elnökének, Andrássy Sándor gróf ömeltóságának köszöni létrejöttét.

— 7 —

Vármegyei Hivatalos Rész.

Ad. 1369. kb./99. sz.

Olvastatt a kereskedelmügyi m. kir. minister ur önmagmeltóságának f. évi 21-én 31446. számú rendelete, mellyel a Szerenes község határában az ottani állomás kibővítése céljaira szükséges földterületnek kisajátítási eljárását az 1881. évi XII. tez. 32 §-a értelmében elrendelvé, felhívja a bizottságot, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett törvényeikk 33—40. §§-ai értelmében leendő megtartása céljából szükséges további intézkedéseket haladéktalanul tegye meg.

A nagymeltóságú m. kir. kereskedelmügyi minister úrnak 1899. évi 31446. sz. rendelete felolvastatván ennek alapján a kisajátításról szóló 1881. évi XLI. t. cz. 33. §. értelmében a kisajátítás foganatosítására Mecner Gyula elnökle alatt Hönseh Dezső kir. főmérnök s Kováts Gábor bizottsági tagok küldetnek ki; jegyzőül Prihoda Etele aljegyző rendeltetett ki.

Az eljárás határnapjaul 1899. évi július hó 8-ik napja d. e. 9. órája, összejöveteli helyül Szerencs község háza tüzetik ki.

A kisajátítási tervezet, s összeírás egy példánya a szerenési járás főszolgabirájának oly felhívással küldetik meg, hogy ezen iratot Szerencs község házában a tárgyalást megelőzőleg legalább 15. napig közzsemlére tegye ki, s erről és a tárgyalás idejéről az érdekelt feleket a helyi szokáshoz képest haladéknélkül annak figyelembe vételével értesitse, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Mely határozat a „Budapesti Közlöny“ mint hivatalos hírlapban egyszer, a „Zemplén“ című helybeli heti lapban pedig háromszor közzétettni határozatik.

Miről az ügyiratok kiadásával Mecner Gyula mint a bizottság elnöke határozatilag, valamint Hönseh Dezső és Kováts Gábor bizottsági tagok s Prihoda Etele aljegyző mint a bizottság jegyzője, végül a tervezet s összeírás egy-egy példányának csatolása mellett a szerenési járás főszolgabirája értesittetik.

A határozat egy-egy példánya egyszeri közzététel végett a Budapesti Közlönynek és háromszori közzététel végett a „Zemplén“ című helybeli hetilap szerkesztőségének megküldettni határozatik.

Kelt Zemplén-vármegye közigi bizottságának S.-A.-Ujhely, 1899. évi június hó 14-én tartott ülésében.

3—2

Molnár István, főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi május 31-én tartott közgyűléséből.

151/12789. sz. Olvastatt a Nagymeltóságú Földmivélésügyi ministerium 4259. szám alatt a községi segélyalapokról alkotott szabályrendelet tárgyában kiadott intézvénye s ezzel kapcsolatban

152/8936. sz. Olvastatt a Nagymeltóságú Földmivélésügyi ministerium gazdaság munkásügyek szakosztályának leirata, melyet a községi alapokról alkotandó szabályrendelethez mintát küld:

A mennyiben a leküldött mintában foglalt rendelkezéseket a vármegye közönsége megfelelőnek találta az előbb megalkotott, de a ministerium által észrevételezett szabályrendelet félre tételével azt elfogadja a meghirdetés után jóváhagyás végett felterjeszteni határozza.

Ezen szabályrendelet a „Zemplén“ hivatalos lap és a főszolgabirák útján meghirdettni rendeltetvén, a főszolgabirák és polgármester utasítatnak, hogy a meghirdetést igazoló bizonylatokat a netaláni felebbezésekkel 30 nap alatt az alispánhoz terjesszék be.

Kmft.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

ide bere. H II mell. 2.

Szabályrendelet

a községi munkás segély-alap szervezése és kezeléséről.

1. §. Az 1898. II. t. c. 71. §-a értelmében a gazdasági munkások és napszámosok javára a szegény alaptól különállón minden községben segélyalap létesítendő.

Ez alap létesítésére, illetve gyarapítására fordítandók:

a) a törvény alapján kiszabott és behajtott pénzbüntetések.

b) az arra szánt adományok és alapítványok.

c) az elveszett és megsemmisült munkásigazolvány másolatainak kiállításáért az 1898. II. t. c. 3. §-a értelmében szedhető díjak.

2. §. Ez alap rendelkezése az időlegesen segélyre szorult gazdasági munkások és napszámosok segélyezése.

E végből oly munkások és napszámosok, kik valamely betegség következtében munkaképtelenné váltak, munkaképtelenségük ideje alatt az említett alaptól, saját és keresetképtelen családtagjaik fentartására szükséges mérsékelt élelmezési költséggel, ha családjukban haláleset fordult elő, a temetkezési költségek megtérítésével segélyezhetők.

Az esetben, ha az alap évi jövedelme az előzőleg elsorolt címen igénybe vett segélyek által ki nem merített, abból egyes munkások, illetve napszámosok javára gazdasági beruházásokra, haszonmarha szerzésére kisebb összegű kamatmentes kölcsönök is engedélyezhetők, oly kikötés mellett, miszerint azok legkésőbb két év alatt havi törlesztésekben visszafizetendők.

3. §. A segély-alap áll a segély-alap tőkéjéből és annak mindenkor jövedelmeiből:

A) a segély-alap tőkéjét képezik:

a) az adományok, alapítványok, a község által megszavazott évi segélyek.

b) a bírságpénzek.

B) a segély-alap mindenkor jövedelmét képezik:

a) a segély-alap tőkéjének kamatai.

b) a megsemmisült munka igazolványokért szedhető díjak.

4. §. A szóban forgó alapok kezelésére kis községekben 4, nagy községekben 8 és S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu városban egy 12 tagú bizottság választandó, melynek hivatalból elnöke a rendezett tanácsu városban a polgármester, községekben pedig a bíró.

Tagjai felerészben a községben állandóan lakó földbirtokosok, illetve munkaadókból, fele részben pedig ugyanottani munkásokból választandó.

A választást a községi képviselő testület eszközli és pedig minden évi december hóban tartandó ülésében.

A bizottság megbízása egy évre terjed, az év első napjától annak utolsó napjáig.

Oly helyeken, melyekben munkás egyesületek vannak, a bizottság munkás tagjai az említett egyesület által bejelölt 18 munkás sorából választandók.

A folyó 1898. évre választandó bizottságok megbízása ez év végéig terjed.

5. §. A segély alap tőkéje el nem idegeníthető, rendkívüli esetekben (inség árvíz) azonban a hatóság hozzájárulása mellett a község képviselő testülete kimondhatja, hogy a tőkének fele része segélyezésre fordítható.

6. §. Sürgős esetekben a bizottság elnöke 5 ftig segélyt nyújthat, köteles azonban ezt utólag a bizottságnak bejelenteni.

7. §. Az előző szakasz szerint megalakított bizottság a községi munkás segély alapot e szabályrendelet második szakasza értelmében kezelő a segély iránti kérvények felett legfeljebb 14 nap alatt dönteni tartozik.

Ülései nyilvánosak, azokra a tagok a tárgysorozat közlése mellett legalább 24 órával előbb hivandók meg.

A bizottság elnöke csak szavazat esetén szavazhat.

A határozatok 8 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz fellebbezhetők.

8. §. A községi munkás segély alapok a községi pénztárnok által kezelendők, jövedelmei és kiadásai a községi pénzek elszámolására nézve fennálló szabályok értelmében számolandók el. Az egyes munkásoknak engedélyezett kamatmentes kölcsönök, azokra történt visszafizetések a hatóság alispánjának minden félévben kimutatandók.

A mennyiben a kimutatásokból az alispán arról győződik meg, hogy egyes kölcsönök visszafizetése körül késedelem történt, azok behajtása iránt intézkedni köteles.

9. §. Jelen szabályrendelet a nmságu m. kir. minister ur jóváhagyása után 5 napra lép életbe s végrehajtásával az alispán és főszolgabírák bizatnak meg.

630/5722. sz. Kelt Zemplén-vármegye hatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1898. évi december hó 20-22-én tartott rendes közgyűlésében.

Jegyzette:

Dókus Gyula, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye közig. erd. bizottságától. 83/102 erd. sz.

Olvastatott a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium f. évi 34. eln. sz. alatt a *sima fenyű pusztító hólyagos rozsdá elleni védekezés tárgyában* kelt körrendelet.

A körrendelet az erdőbirtokos közönség tudomására hozatal céljából a „Zemplén” hivatalos közlönyben közzététetni rendeltetett.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási erdőszeti bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1899. április 22-én tartott ülésében.

Szerviczky Ödön, közig. erd. bizott. elnök.

Másolat.

Földművelésügyi m. kir. minister 34/I-4 eln. *Körrendelet* valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek. A *sima fenyű hólyagos rozsdá elleni védekezés* ügyében. Ertesülvén arról, hogy a „sima fenyű hólyagos rozsdá” (Paridermium resp. Accidium Sroobi. Kleb.) Poroszország egyes vidékein fellépett, ezen a *sima fenyű* (Pinus Strobusl.) valamint a *cukor fenyű* (Lampertiana Dougl.) és a *hegyi fenyű* (P. monticola Dougl.) fákra és állatokra káros és veszélyes betegség fellépése és tovább terjedése elleni óvintézkedések szempontjából szükségesnek találok a közigazgatási bizottságot és a kir. erdőfelügyelőséget a következőkre figyelmeztetni.

Az előbb említett betegséget előidéző gombák (Cronartium ribi cola Ditz) első fejlődési alakjai (az uradó és telentás porák) a ribiszke (Ribes) félék különösen pedig a fekete ribiszke (R. nigrum L.) az aranyribiszke (R. aurum Pursch) a veresribiszke (R. rubrum L.) a vörösvirágu ribiszke (R. sanguineum Pursch.) és a pöszméte, ribiszke (R. grossularia L.) leveleinek alsó lapján lépnek fel. Ott telepet képezve, érés után mindjárt csiráznak és létre hozzák a sporidiákat. Ezek a *sima fenyű* és ezenkívül a fennebb megnevezett fenyűfajok levél nélküli ágainak kergére jutva spermagániumokat fejlesztenek, a melyekből az alcidium alak és illetve a tulajdonképeni baj, az u. n. „hályagos rozsdá” fejlődik. Ez a kérének erős megvastagodását előidézte, a kéréget, hancsot teljesen tönkre teszi s néha a fásrészbe is behatol. E betegség folytán a fiatalabb törzsek ha már elpusztulnak; az idősebbek sokáig ellen állanak ugyan, azonban ágaikat egymás után elvesztve, végre az egész törzs a betegség áldozatává lesz és egész állatok tönkre mennek. A betegség elleni védekezésre s a betegség továbbterjedésének megakadályozására a következők 1. és 2. cikkben megjelöltem.

1. a *sima fenyű* állabohból, valamint a csemetekertekből és ezeknek 50 m. távolságon belüli területéről minden Ribiszke (Ribes) féle, különösen pedig a fekete ribiszke (R. nigrum L.) kiirtandó s a kerti ribizli és köszméte juniustól kezdve figyelemmel kísérendő, beteg leveleik elégetendők; 2. A gomba által megtámadt fenyűág vagy törzs szintén feltétlenül elégetendő; 3. a *sima fenyű* 10 fekvésű helyen, a hol sem ribiszke (Ribes) félék, sem beteg fenyűk nincsenek s ilyen körülmények között levő faiskolákhoz hozatva kell elültetni. Felhívom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy jelen intézkedéséről a kerületében levő erdőbirtokosokat s erdőtisztákat megfelelően értesítvén, hívja fel s illetve utasítsa, hogy az említett betegség netalán fellépése esetében a további terjedés megakadályozása érdekében a fenti intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg, a címhez pedig az esetről jelentést tegyenek. Rendelem végül, hogy a cím ez ügyben hozzám folyó évi október hó 1-ig minden körülmények között jelentést tegyen. — Kelt Budapesten, 1899. évi február hó 24-én a minister megbízásából: Soltz Gyula, sk.

1703/I. 99. A szerencsi j. főszolgabírájától.

Körösvény.

Viszokai Ignác ujvilág tanyai lakos bejelentette, hogy ujvilág tanyáról f. hó 14-én 2 darab leva nyomtalanul eltűnt. Mindkettő pej kanca ló bélyegtelen, egyiknek két hátsó lába kesely és homlokán csillag, másik jegytelen. bal oldalán fekete folt. Felkéretnek a tárthatóságok, hogy e körülményt járasaik területén közhírré tegyék.

Szerencs, 1899. június 20.

Dr. Szmrecsányi, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap, június 25. Proszper.

Hétfőn, június 26. János.

Kedden, június 27. László.

Szerdán, június 28. Leó.

Csütörtökön, június 29. Péter és Pál.

Pénteken, június 30. Pál ap.

Szombaton, július 1. Teodorik.

Nyilt-tér.)*

„MARGIT” GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Beregmegye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitünő hatása a *légtutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbesülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni fölé a *gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.**

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a *hólyag hurutos bántalmainál a kö- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit” forrásnak a hozzá hasonló üsz-zetételű gyógyvizek fölé.*

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvízgyógykezelés

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN, FÜSZKERESKEDÉSBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő póstája.

K. N. - Homonna. Ugy, amint van, tartottuk helyénvalónak.

K. M. urnak - S. Patak. Válaszunkat megkapta-e?

B. Ó. urnak - Ungvár. Gyöngéd figyelméért baráti kézszerítésünk!

U. E. urnak. Levélben válaszoltam.

R. urnak - Helyben. A csinos füzetke, melyből pedig már ki is szemeltük közlésre a nekünk legjobban megtetszett poemát, nálunk lábat kapott. Ez is azt mutatja, hogy kapós.

H. A. dr. urnak - Bécs. A német nyelvű okiratokat fordításban is kérem.

L. J. urnak - Battyán. Szives válaszát mielőbb kérem.

W. M. urnak - Mád. Szintén.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Alóliart Köröm község előjárósága közhírré teszi, hogy köröm község volt urb. gazdáinak, gyalogságának, javadalmasainak, s köröm községnek mint erk. testületnek tulajdonát képező 499 kat. hold szántó föld, és 147 kat. hold legelőterületen a vadászati jog, az 1899-ik év **Július hó 11-ikén** délelőtt 9 órakor Köröm község házánál megtartandó nyilvános árverészen 1899-ik év aug. hó 15-ikétől számított hat egymás utáni évekre bérebe fog adatni, mely árverésre az árverezni szándékozók tisztelettel meg hivatnak.

A feltételek az árverezésre kitűzött határidőn belül a girinesi körjegyzői hivatalos helyiségben megtudhatók.

Köröm, 1899. jun. 14-én.

Marikovszky Bertalan, Kondás Miklós, körjegyző. bíró.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó, S.-A.-Ujhely Korona u.

Á. 989/899. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium az 1899. évi május hó 29-én kelt 24,641. sz. rendeletével a kis-tokaji állami elemi iskolánál felmerült munkálatok helyreállítását 1369 frt 05 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fenti munkálatok kivételének biztosítása céljából az 1899. évi július hó 3-ik napjának délelőtt 10 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkeztetett figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy ezzel egyenértékű és elfogadható értékpapir csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. június hó 16-án.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

40582/VIII. 2/1899. szám.

Borárverési hirdetmény.

A tarczali m. kir. vinczellér-iskola és a vele kapcsolatos állami szőlőtelepek

több évi termésű borai

folyó évi július hó 3-án délelőtt 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen eladásra bocsátatnak.

Az árverezők kötelesek a megvenni szándékolt borkészlet kikiáltási árának 5%-át az árverelés megkezdése előtt a vinczellériskola igazgatóságához bánatpénzül letenni.

A borok minőség és termelési hely szerint csoportosítottan árvereztetnek el. Az egész eladó készlet mintegy 650 hl., becsértéke hektoliterenként 16 és 70 forint között változik.

A borok cukor-, szesz- és savtartalomra elemeze vannak.

Az árak hordó nélkül értendőek; a hordók hektoliterje 2 frt 60 kr-ával számítottak.

Az árverés megkezdése előtt írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bánatpénz csatolandó.

Az eladandó borok az alantírt igazgatóságnál való egyszerű jelentkezés mellett előzőleg is megvizsgálhatók. Ugyanott bővebb felvilágosítások szerezhetők.

Tarczalon, 1899. évi június hóban.

A m. kir. vinczellér iskola igazgatósága.

Tk. 4933/1898. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmeczi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közziré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Katrincsik János végrehajtást szenvedett elleni 127 frt 9 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében, a kir.-helmeczi kir. jbiróság területén levő Dobra község határában fekvő és a dobrai 27. számú telekjegyzkvben 36. hr. sz. 22. ö. i. számú házas belsőség és 329. hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból és az ezekhez tartozó legelőheli illetőségéből B. 8. 9. sorszám alatt Katrincsik János birtokilletőségére 316 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1899. évi július hó 15. napjának d. e. 10 órakor Dobra község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át, készpénzben vagy másfélszeres értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Király-Helmeczen, a kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi február hó 26. napján.

Dancs György, kir. aljbíró.

A szépség
emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsirmentes készítmény a

MARGITCRÉME.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pürsénést, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde, bájos arczsinat kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arezon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Créme. Ha az arczot naponként Margit-Crémmel masszírozzuk, nemcsak a szeplők, májfoltok és egyéb arczisztátlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható. Nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hőjgypor 60 kr. Margit-szappan 35 kr. Margit-fogpép (Zahnpasta) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti színét adja vissza 1 frt

Hajszőkítő bármily haját arnyszőkére fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochinin pomade legjobb hajapoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus bajuszpedrő délelőz, szép bajusz nevelésre 25 és 35 kr.

FÖLDES KELEMEN

Arad, Deák Ferencz-utca 12

Bel- és külhoni gyógyszerészi és higienikus különlegességek, közszerék, toilette cikkek rahtára. Telefon 111. szám.

Főraktár: **Widder Gyula és Kádár Gyula** gyógyszerésztárában.

Raktár minden gyógyszerésztárban. 3 frton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

Óvakodjunk a hamisításoktól és utaztatoktól.

Csak akkor valódi, ha minden dohoz címertes védjeggyel van lezárva.

Használt ajtók és ablakok stb. eladása.

A s.-a.-ujhelyi felvételi épület átalakítása alkalmával circa 30—35, egy és két-szárnyú ajtó, tokkal és anélkül, circa 23—25 különféle ablak nyeretett vissza, mely az osztálymérnökség által megállapított kikiáltási áron felül nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzlefizetés mellett **1899. évi július hó 3-án** S.-A.-Ujhely állomason el fog adatni.

S.-A.-Ujhely, 1899. június hó 17.

Mag. k.r. államvasutak s.-a.-ujhelyi osztálymérnöksége.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Créme

Arcszépítő kenőcs.

A Harmat-Créme a legjobb arczszépítő s kézbőrpóoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehéré teszi az arcz bőrét.

A Harmat-Créme sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.

A Harmat-Créme nappal is használható, miután nem zsiroz s a poudert jól állja.

A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehéríti a bőrt.

A Harmat-Créme kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mites-erek (bőrtakák) elmulasztására, napégette s székelfujta arcznál, s kéznél.

A Harmat-Créme teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatu arczkenőcs egy tégelyének ára **egy korona**.

A Harmat Szappan, mely a Créme hatását fokozza, darabonként **35 kr.**

Főraktár a készítő **MIHALOVITS Y. gyógy szerésznél Debreczenben.**

Főraktár S.-A.-Ujhelyben:

Vidder Gyula gyógyszerész urnál.

Tk. 3738/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közziré teszi, hogy Eisenberger Bernát végrehajtónak ifj. Marczai János, Zeher János és neje Zeher Mária mint Marczai János jogúldjai végrehajtást szenvedő elleni 163 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi) területén levő Biste község határában fekvő a bistei 45. sz. tjkvben foglat I. 59, 96, 101, 132, 152, 177, 197, 217, 238, 278, 288, 298, 319, 341, 365, 384, 402. hr. sz. bel- és külbírtok. ből és 38. ö. i. sz. házból és közös erdő- és legelőből A. 2. alatti Marczai János végrehajtást szenvedő jogán B. 10. sorsz. alatti ifj. Marczai Jánost, B. 19—20. sorsz. alatti Zeher Jánost és neje Zeher Máriaét illető jutalékra az árverést 995 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi július hó 18-ik napjának délelőtti 10 órakor Bistén a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 95 forint 50 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt másfél annyi értékű óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 26-án.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

567/1899. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közziré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi 1898. évi V. II. 1104/2. számú végzése következtében Dr. Back Illés ügyvéd által képviselt Salgo Béla javára Dr. Fried Lajos ügyvéd helybeli lakos ellen 140 frt s jár. erejéig 1899. évi február hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás uján felbfooglalt és 734 forintra becsült házi bútorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi 1898. évi V. II. 1104/4. sz. végzése folytán 140 forint tőkekövetelés, ennek 1898. évi július hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 20 krban bíróság már megállapított költségek erejéig helyben alperes lakásán leendő eszközésére **1899. évi június hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felbfooglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek avára is foganatosítani fog.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. évi június hó 3-án

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Tk. 2901/99. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közziré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Maláricsik Pál és neje Steiblak Paulina végrehajtást szenvedő elleni 170 forint 19 kr. tőkekövetelés és járuléka iránt végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi) területén levő S.-A.-Ujhely városában fekvő a s.-a.-ujhelyi 2954. sz. tjkvben foglalt Maláricsik Pál és neje Steiblak Paulina nevére írott + 4164—4166. hr. sz. szántóföld és 729/a. ö. i. sz. ház közötti rétre az árverést 1210 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1899. évi július hó 17-ik napjának d. e. 10 órakor** s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 121 forintot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november r hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881 LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 7. napján.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsérvényel, csúznál, tagzsággatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerésztárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatatos legyünk, mert több kisebbbértékű utaztat van forgalomban. **Ne akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegyet és Richter czégyegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTAD

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 Kiténtetve arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bányai és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 10 krtól felfelé szállíthatók és ami a festék szürtszettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy S.-A.-Ujhelyben a Wekerle-téren lévő és a „Vörös ökör”-höz címzett korcsma és vendéglői helyiségemet a kor igényeinek megfelelően átalakítottam s meg-nagyobbítottam.

Üzletemnél az ujonnan létesített kitünő magyar konyha kezelésével saját felügyeletem mellett Réder József jóhírű volt budafoki vendéglőst bízom meg, ki hideg- és meleg ételekkel kitünő s természetes borok és egyéb italokkal a napnak bármely órájában a m. t. közönség rendelkezésére áll.

Boraim természetes, jó minőségű szavatolok. Czankó bor literje 40 kr., kövesdi asztali bor 50 kr., vörös és szamorodni borok minőség szerint igen jutányosan számíthatnak. Frissen csapolt Korona söröm versenyen felül áll.

Üzletemet a m. t. közönség pártfogásába ajánlva vagyok

tisztelettel

Deutsch Simon.

Hirdetmény.

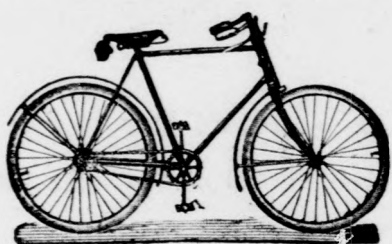
A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy au irott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyummi és légtömlők.

Mindennemű vas- és aczélárúk, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint sűrített olajok s Tovatte gépsziradékok.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő cséplőkészleteket s lokomobilokat, egy használt hibátlan kazánt.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

Hirdetmény.

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy fiamat, ki is a külföld több nagyobb városában a szobafestészetben bő gyakorlatot szereztve és a bécsi műipariskolában alapos szakképzettséget nyert

szobafestő-műhelyem

önálló vezetésével megbízom.

Ennélfogva vállalkozom mindenféle szobák, termek, templomok, stb. festésére, esetleg tapettázására, a Burcharde-féle francia tapetta gyár hírneves gyártmányával; Plasztikus szoba- és teremdiszítésekre (papir maschéval); mindennemű mázó és szakbavágó munkákra, melyeket pontosan és a mai kor kívánalmainak megfelelően, modern és stilszerű kivitelben készítek és czélszerű előnyeim által jutányosabban dolgozhatok, mint bármely e vidék festője. — Kegyes párfogásáért és számos megbízásért esedezve maradtam teljes tisztelettel:

Klein Jakab,

szoba- és díszfestő.

S.-A.-Ujhely, Papsor-utca 216. sz.

293/1899. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti ker. és váló kir. törvényszék 1899. évi márczius hó 17-én kelt 29.797. sz. végzése következtében Általános bank részvénytársaság javára ifj. Hajdu János és Vasily Mária dámóczi lakosok ellen 300 ft s jár. erejéig 1899. évi márczius hó 27-én kielégítési végrehajtásilag lefoglalt 444 forintba becsült ingóságok egym.: lovak, szekér, lovasgépek, rosta és gazdasági eszközök 300 ft tőke, 1899. évi január hó 15-től 6% kamat, 39 forint 83 kr. és még leendő költségek kielégítésére, a kir. helmecei kir. járásbíró 1899. évi április hó 17-én kelt V. 109/2. 1899. számú végzése folytán 1899. évi július hó 4-ik napjának d. u. 2 órakor Dámóczi községében alperesek lakásán nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Kir.-Helmece, 1899. évi június hó 12. napján.

Szabó Lajos.
 kir. jbir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott „első s.-a.-ujhelyi zálogkölcsön-üzlet” tudatja az érdekeltekkel, hogy mindazon zálogtárgyak, amelyek a lejáratától számítva egy hó leforgása alatt rendezve nem lettek, az 1881. évi XIV. t. cz. 15. és 17. §-ainak megfelelőleg folyó év július hó 10-én délután 9 órakor a zálogkölcsön-üzlet helyiségében hivatalos közeg jelenlétében megtartandó nyilvános árverésen el fog adni.

S.-A.-Ujhely, 1899. június 22-én.

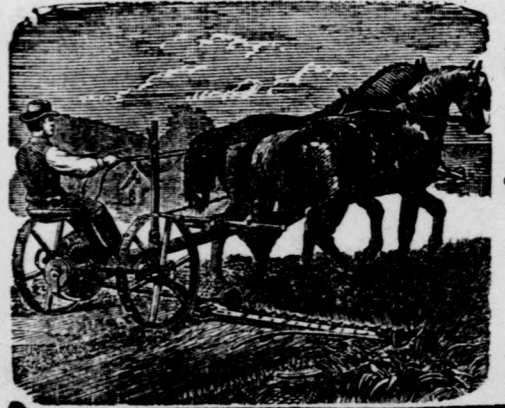
Első s.-a.-ujhelyi zálogkölcsön-üzlet.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az ADRIANCE, PLATT és Co.
 new-yorki gyár világhírű
 „ADRIANCE”
 kévektető, marokrakó arató-
 és fűkaszálo-gépeinek
 magyarországi kizárólagos képviselője.

A V. VERMOREL-féle
 villefranchei gyár világhírű
 „ÉCLAIR”
 peronospora-fos-
 kendőinek

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:

vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legjutányosabb beszerzési forrása.

33667

A szövetséget alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESETŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

zárójelben és nyomban száradó

Törvényileg védve!

Veritabl
 Lauque
 Christoph.

Christoph Ferenc
 SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázó alátti használatának, mivel a keletkezett szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvonná a fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,

sárgasbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázást stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketkre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egézen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a fannatárát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetdmtr. (Két középnyagsgú szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9 ft. márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék vigyázni a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 40 éve létező gyártmányt sokféleképpen utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyárt.

Prága, K.

Berlin.

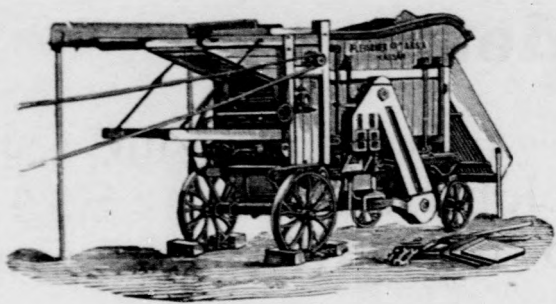
Kapható: Malártsik György és Bilanovits István fűszerkereskedésében S.-A.-Ujhely.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány, vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Hence-főzőket, kavaró készülékeket, málata- és burgonya-zúzókat, olaj-sajtókat, olajmag-pörkölőket, malombereendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan

Bizományi raktár Herz Kálmán úrnál S.-A.-Ujhely

kinél a czég gyártmányai eredeti áron beszerezhetők.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

női- és férfi ruha-divat-üzletemet

nagyrabecsült vevőim kényelmére, a Weckerle-téren lévő, a volt **Kellner József fia** bolthelyiségébe helyeztem át.

Amidőn ezen változtatást b. tudomásukra hozni van szerencsém, kérem, hogy eddig irányomban tanúsított nagyrabecsült pártfogásukba továbbra is részesíteni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel:

Wessely Mór.

Üzleti helyiségek kiadása.

A szerencsi ev. ref. egyház tulajdonát képező, a piacon fekvő

két bolthelyiség

a hozzátartozó 3—3 szoba, konyha, kamara, 3—3 raktár, 1—1 pinczéből álló részei

1900. január 1-től 3 évre

1899. évi július hó 16-án fognak nyilvános árverésen kiadatni.

Jelenlegi évi bérlete 454—454 frt. Bánatpénz egy negyed évi bérlet. — Zárt ajánlatokat elfogad:

Szerencs, 1899. június 20-án

Belák Károly,

ev. ref. gondnok.

DEUTSCH ADOLF

hordó-gyáros. * S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az itt S.-A.-Ujhelyben, Rákóczy-uteza saját házámban (tul a hidon) meglevő **bodnár műhelyemet** tetemesen nagyobbitottam s raktáron tartok a legjobb minőségű hegyi tölgyfából készült minden nagyságú **hitelesített hordót** és **ántalagot**.

Elvállalok továbbá **szüretelő és fürdőkádak** készítését minden alakban és nagyságban, ugyszintén mindenféle javításokat is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Deutsch Adolf,
hordó-gyáros.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kádakat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszilidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje

KASSÁN.

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban esalhatatlan és gyökeres irtószert minden-
denemű rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsessy Péter, Wid- der Gy., Fischer Haní, Behyna test, Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malártsik György, Szentgyörgyi Vilm, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir, Bilanovits István.	Rosenblüth Márkusz, Szekerák Ambrus.
Abauj-Szántó: Blau Herman. Sóvárv Kál- mán, Friedmann Simoa, Klein Adolf, Klein Vilmos.	Mándok: Richard Emil.
Forró Enes: Haimann Salamon. Hercz- feld Lajos.	N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.
Gálszées: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.	Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.
Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,	Szerencsen: Turcsányi Ferencz, Bekefi Ignác.
	Tállyán: Gottfried Sámuel.
	Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Mergentern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izráel.
	Varannó: Cseri Herman, Gaál Sándor Friedmann és Rosenberg, Rosenblüth Sándor, Klau er Emil.